

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 191 (XXXV) — Nr. 171

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marți, 28 februarie 2023

SUMAR

<u>Nr.</u>		<u>Pagina</u>
	ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE	
54/570/32.	— Ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pentru punerea în aplicare a normelor privind condiționalitatea în cadrul intervențiilor sub formă de plăți directe și al unor intervenții și măsuri pentru dezvoltare rurală, începând cu anul de cerere 2023	2–31
	ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ	
7.	— Normă pentru modificarea Normei nr. 7/2007 privind prospectul schemei de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 26/2007	32

ACTE ALE ORGANELOR DE SPECIALITATE ALE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE

MINISTERUL AGRICULTURII
ȘI DEZVOLTĂRII RURALE
Nr. 54 din 9 februarie 2023

MINISTERUL MEDIULUI, APELOR
ȘI PĂDURILOR
Nr. 570 din 23 februarie 2023

AUTORITATEA NAȚIONALĂ SANITARĂ
VETERINARĂ ȘI PENTRU SIGURANȚA
ALIMENTELOR
Nr. 32 din 23 februarie 2023

ORDIN

pentru punerea în aplicare a normelor privind condiționalitatea în cadrul intervențiilor sub formă de plăți directe și al unor intervenții și măsuri pentru dezvoltare rurală, începând cu anul de cerere 2023

Văzând Referatul de aprobare nr. 220.850 din 3.02.2023 al Direcției generale politice agricole din cadrul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale,

în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013, în ceea ce privește condiționalitatea, ale Regulamentului (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013, în ceea ce privește condiționalitatea, ale Regulamentului delegat (UE) 2022/126 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului cu cerințe suplimentare referitoare la anumite tipuri de intervenții specificate de statele membre în planurile lor strategice PAC pentru perioada 2023—2027 în temeiul regulamentului respectiv, precum și cu norme privind raportul pentru standardul GAEC 1 (bune condiții agricole și de mediu) și ale Regulamentului delegat (UE) 2022/1.172 al Comisiei din 4 mai 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control din cadrul politicii agricole comune și aplicarea și calcularea sancțiunilor administrative aferente condiționalității,

în conformitate cu prevederile Regulamentului delegat (UE) 2022/1.172 al Comisiei din 4 mai 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control din cadrul politicii agricole comune și aplicarea și calcularea sancțiunilor administrative aferente condiționalității,

ținând cont de Planul strategic PAC 2023—2027 al României, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei Europene nr. C (2022) 8.783 din 7 decembrie 2022, coroborat cu prevederile art. 6 din Regulamentul (UE) 2020/2.220 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și din Fondul european de garantare agricolă (FEGA) în anii 2021 și 2022 și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013, (UE) nr. 1.306/2013 și (UE) nr. 1.307/2013 în ceea ce privește resursele și aplicarea regulamentelor respective în anii 2021 și 2022 și a Regulamentului (UE) nr. 1.308/2013 în ceea ce privește resursele și repartizarea unui astfel de sprijin pentru anii 2021 și 2022, referitor la condiționalitate,

având în vedere prevederile Legii nr. 1/2004 privind înființarea, organizarea și funcționarea Agenției de Plăți și Intervenție pentru Agricultură, cu modificările și completările ulterioare,

potrivit art. 50 din Hotărârea Guvernului nr. 1.571/2022 privind stabilirea cadrului general de implementare a intervențiilor aferente sectoarelor vegetal și zootehnic din cadrul Planului strategic PAC 2023—2027, finanțate din Fondul european de garantare agricolă și de la bugetul de stat,

în temeiul art. 57 alin. (1), (4) și (5) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ, cu modificările și completările ulterioare, al art. 9 alin. (5) și (6) din Hotărârea Guvernului nr. 30/2017 privind organizarea și funcționarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale, precum și pentru modificarea art. 6 alin. (6) din Hotărârea Guvernului nr. 1.186/2014 privind organizarea și funcționarea Autorității pentru Administrarea Sistemului Național Antigrindină și de Creștere a Precipitațiilor, cu modificările și completările ulterioare, al art. 13 alin. (4) din Hotărârea Guvernului nr. 43/2020 privind organizarea și funcționarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, cu modificările și completările ulterioare, al art. 6⁶ alin. (2) din Ordonanța Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare, și al art. 4 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1.415/2009 privind organizarea și funcționarea Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor și a unităților din subordinea acesteia, cu modificările și completările ulterioare,

ministrul agriculturii și dezvoltării rurale, ministrul mediului, apelor și pădurilor și președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor emit următorul ordin:

Art. 1. — Începând cu anul de cerere 2023 se pun în aplicare normele privind condiționalitatea în cadrul intervențiilor sub formă de plăți directe și al unor intervenții și măsuri pentru dezvoltare rurală, enumerate în anexa care face parte integrantă din prezentul ordin.

Art. 2. — În sensul prezentului ordin se aplică definițiile prevăzute la art. 3, 4 și art. 12 alin. (4) din Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală

(FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013, la art. 2, art. 65 alin. (4) și art. 83 alin. (5) din Regulamentul (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013, la art. 48 alin. (1) lit. a) și b) din Regulamentul delegat (UE) 2022/126 al Comisiei din 7 decembrie 2021 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului cu cerințe suplimentare referitoare la anumite tipuri de intervenții specificate de statele membre în planurile lor strategice PAC pentru perioada 2023—2027 în temeiul regulamentului respectiv, precum și cu norme privind raportul pentru standardul

GAEC 1 (bune condiții agricole și de mediu) și la art. 6 din Regulamentul delegat (UE) 2022/1.172 al Comisiei din 4 mai 2022 de completare a Regulamentului (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește sistemul integrat de administrare și control din cadrul politicii agricole comune și aplicarea și calcularea sancțiunilor administrative aferente condiționalității.

Art. 3. — (1) Normele privind condiționalitatea cuprind cerințele legale în materie de gestionare prevăzute în dreptul Uniunii Europene, denumite în continuare *SMR*, și standardele privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor stabilite în Planul strategic PAC 2023—2027, denumite în continuare *GAEC*, enumerate în anexa III la Regulamentul (UE) 2021/2.115, în ceea ce privește următoarele domenii specifice:

a) clima și mediul, inclusiv apa, solul și biodiversitatea ecosistemelor;

b) sănătatea publică și sănătatea plantelor;

c) bunăstarea animalelor.

(2) Normele privind condiționalitatea se aplică intervențiilor sub formă de plăți directe și intervențiilor pentru dezvoltare rurală, prevăzute la art. 16 alin. (2) și alin. (3) lit. a) și la art. 70 și 71 din Regulamentul (UE) 2021/2.115, respectiv:

a) plățile directe decuplate: sprijinul de bază pentru venit în scopul sustenabilității; sprijinul redistributiv complementar pentru venit în scopul sustenabilității; sprijinul complementar pentru venit pentru tinerii fermieri; schemele pentru climă, mediu și bunăstarea animalelor (eco-schemele);

b) plățile directe cuplate: sprijin cuplat pentru venit în sectorul vegetal; sprijin cuplat pentru venit în zootehnie;

c) plățile pentru: angajamente în materie de mediu și climă și alte angajamente în materie de gestionare; constrângeri naturale sau alte constrângeri specifice anumitor zone; menținerea suprafețelor împădurite prin Programul Național de Dezvoltare Rurală (*PNDR*).

(3) Normele privind condiționalitatea se aplică și măsurilor de dezvoltare rurală prevăzute la art. 22, 28, 29 și 34 din Regulamentul (UE) nr. 1.305/2013 din cadrul *PNDR* 2014—2020 și la art. 43 din Regulamentul (CE) nr. 1.698/2005 din cadrul *PNDR* 2007—2013, atunci când cheltuielile pentru angajamentele aflate în derulare din *PNDR* 2014—2020 sunt finanțate din bugetul Planului strategic PAC 2023—2027.

Art. 4. — (1) Fermierii și alți beneficiari care primesc plăți directe sau plăți anuale prin intervențiile și măsurile prevăzute la art. 3 alin. (2) și (3) trebuie să respecte normele privind condiționalitatea pe întreaga exploatație agricolă și pe tot parcursul anului de cerere.

(2) Pentru schimbul de informații în vederea aplicării normelor privind condiționalitatea în materie de schimbări climatice, apă, biodiversitate și peisaj (*SMR* 1—4 și *GAEC* 2—4, 8 și 9), Agenția de Plăți și Intervenție pentru Agricultură (*APIA*) poate încheia protocoale de colaborare cu alte autorități și instituții publice cu atribuții și competențe în domeniile menționate, cu avizul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Art. 5. — (1) *APIA* asigură coordonarea activității de control privind respectarea de către fermieri a normelor de condiționalitate, precum și supravegherea modului în care organismele cu atribuții de control pentru cerințele legale în materie de gestionare privind siguranța alimentară (*SMR* 5 și 6), utilizarea produselor de protecție a plantelor (*SMR* 7 și 8) și bunăstarea animalelor (*SMR* 9—11) din anexă își îndeplinesc obligațiile prevăzute în acordurile de delegare.

(2) Organismele de control competente, responsabile cu verificarea respectării de către fermieri a normelor privind condiționalitatea, prevăzute în secțiunea 7.4.4 din Planul strategic PAC 2023—2027, în raport cu domeniul de competență, sunt:

a) *APIA*, care efectuează controlul și supracontrolul cerințelor legale în materie de gestionare privind schimbările climatice, apa, biodiversitatea și peisajul (*SMR* 1—4) și bunele condiții

agricole și de mediu privind schimbările climatice, apa, solul, biodiversitatea și peisajul (*GAEC* 1—9) din anexă;

b) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor (*ANSVSA*), prin unitățile din subordine, care efectuează controlul și supracontrolul cerințelor legale în materie de gestionare privind siguranța alimentară (*SMR* 5 și 6) și bunăstarea animalelor (*SMR* 9—11) din anexă;

c) Autoritatea Națională Fitosanitară (*ANF*), care efectuează controlul și supracontrolul cerințelor legale în materie de gestionare privind utilizarea produselor de protecție a plantelor (*SMR* 7 și 8) din anexă.

(3) Pentru controlul respectării cerințelor privind siguranța alimentară, bunăstarea animalelor și utilizarea produselor de protecție a plantelor, *APIA* încheie acorduri de delegare cu organismele de control prevăzute la alin. (2) lit. b) și c), cu avizul Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

(4) Controlul respectării normelor privind condiționalitatea în cadrul intervențiilor și măsurilor prevăzute la art. 3 alin. (2) și (3) se realizează pe eșantioanele de control pentru condiționalitate stabilite de *APIA* și se finalizează prin completarea rapoartelor de control. Rezultatele controalelor efectuate de organismele de control prevăzute la alin. (2) lit. b) și c) vor fi transmise către *APIA* în structura de date agreeată în acordurile de delegare.

Art. 6. — (1) Nerespectarea normelor privind condiționalitatea, ca urmare a unei acțiuni sau a unei omisiuni direct imputabile fermierului/beneficiarului care primește plăți directe sau plăți anuale prin intervențiile și măsurile prevăzute la art. 3 alin. (2) și (3) în anul de cerere în cauză, conduce la aplicarea sancțiunilor administrative, conform prevederilor art. 84 și 85 din Regulamentul (UE) 2021/2.116, cu excepția cazurilor de forță majoră și circumstanțe excepționale prevăzute la art. 3 din regulamentul menționat.

(2) Pentru aplicarea sancțiunilor administrative de reducere a plăților sau excludere de la plată în cazul nerespectării normelor privind condiționalitatea, *APIA* elaborează, în colaborare cu organismele implicate în activitatea de control, sistemul de sancțiuni administrative pentru condiționalitate aplicabil intervențiilor și măsurilor prevăzute la art. 3 alin. (2) și (3), care se aprobă prin ordin al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale.

Art. 7. — Informarea fermierilor cu privire la condiționalitate intră în responsabilitatea următoarelor instituții: *APIA*, *ANF*, *ANSVSA*, direcțiile pentru agricultură județene și a municipiului București, precum și a altor structuri de specialitate care funcționează în subordinea sau în coordonarea Ministerului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Art. 8. — (1) Ordinul ministrului agriculturii și dezvoltării rurale, al ministrului mediului, apelor și pădurilor și al președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 352/636/54/2015 pentru aprobarea normelor privind ecocondiționalitatea în cadrul schemelor și măsurilor de sprijin pentru fermieri în România, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 363 din 26 mai 2015, cu modificările ulterioare, continuă să se aplice pentru măsurile de dezvoltare rurală prevăzute la art. 22, 28, 29, 31 și 34 din Regulamentul (UE) nr. 1.305/2013 din cadrul *PNDR* 2014—2020 și la art. 43 din Regulamentul (CE) nr. 1.698/2005 din cadrul *PNDR* 2007—2013, atunci când cheltuielile pentru angajamentele aflate în derulare din *PNDR* 2014—2020 sunt finanțate din bugetul *PNDR* 2014—2020 prin *FEADR* sau *EURI*.

(2) Pentru măsurile de dezvoltare rurală aplicabile pe suprafață prevăzute la art. 28 și 29 din Regulamentul (UE) nr. 1.305/2013 se verifică respectarea condiționalității. Respectarea condiționalității conduce la respectarea ecocondiționalității. Constatarea de neconformități ca urmare a verificării condiționalității conduce la necesitatea verificării ecocondiționalității.

Art. 9. — Prezentul ordin se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I.

p. Ministrul agriculturii
și dezvoltării rurale,
Sorin Moise,
secretar de stat

p. Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Robert-Eugen Szép,
secretar de stat

Președintele Autorității Naționale
Sanitare Veterinare și pentru
Siguranța Alimentelor,
Alexandru Nicolae Bociu

N O R M E

privind condiționalitatea în cadrul intervențiilor sub formă de plăți directe și al unor intervenții și măsuri pentru dezvoltare rurală, aplicabile începând cu anul de cerere 2023 [în temeiul art. 12 și 13, respectiv anexa III din Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013]

SMR: Cerințe legale în materie de gestionare

GAEC: Standarde privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor [Secțiunea 3.10 Condiționalitate din cuprinsul Planului strategic PAC 2023—2027]

Specificare GAEC/SMR	Cerințe obligatorii pentru fermieri
<p>Domeniul: Clima și mediul</p> <p>Schimbările climatice (atenuare și adaptare)</p> <p>GAEC 1 — Menținerea pajiștilor permanente pe baza unui raport proporțional între pajiștile permanente și suprafața agricolă la nivel național în comparație cu anul de referință 2018 Reducerea maximă este de 5% în comparație cu anul de referință.</p> <p>Obiectiv principal: Clauză generală de salvagardare împotriva conversiei către alte utilizări agricole, pentru menținerea stocurilor de carbon</p>	<p>1. Clauză generală: Se menține suprafața pajiștilor permanente pe baza raportului proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă eligibilă după controalele administrative și la fața locului, la nivel național, în comparație cu anul de referință 2018. Reducerea maximă este de 5% în comparație cu anul de referință.</p> <p>2. Obligații la nivel de exploatare agricolă:</p> <p>a) interdicția scoaterii din circuitul agricol și schimbării categoriei de folosință a pajiștilor permanente, autorizarea schimbării destinației sau a folosinței pajiștilor permanente, precum și recuperarea suprafețelor de pajiști permanente convertite în alte utilizări prin înființarea de noi suprafețe de pajiști din terenuri degradate/neproductive, în condițiile prevăzute de legislația națională (Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2013 privind organizarea, administrarea și exploatarea pajiștilor permanente și pentru modificarea și completarea Legii fondului funciar nr. 18/1991, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 86/2014, cu modificările și completările ulterioare);</p> <p>b) reconvertirea unor terenuri în pajiști permanente sau crearea unor suprafețe cu pajiști permanente pentru fermierii care au la dispoziție terenuri ce au fost transformate din pajiști permanente în terenuri pentru alte utilizări, în cazul în care se constată reducerea raportului proporțional cu peste 5% în comparație cu anul de referință și autoritatea competentă impune astfel de măsuri în temeiul GAEC 1.</p> <p>NOTE:</p> <p>Îndeplinirea obligației privind menținerea pajiștilor permanente pe baza raportului proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă la nivel național în comparație cu anul de referință 2018 se realizează conform prevederilor art. 48 din Regulamentul delegat (UE) 2022/126, precum și cu norme privind raportul pentru standardul GAEC 1.</p> <p>Raportul proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă declarate de fermieri, la nivel național, calculat de APIA în anul 2018 este: 24,25%.</p> <p>Annual, APIA calculează raportul proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă declarate de fermieri (la nivel național), odată cu depunerea cererii de plată, face comparația cu anul de referință 2018, constată menținerea/creșterea/reducerea raportului proporțional și informează Comisia, potrivit obligațiilor de raportare privind standardele GAEC.</p> <p>În cazul în care se constată reducerea cu peste 5% a raportului proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă la nivel național în comparație cu anul de referință 2018, se impun obligații la nivel de exploatare pentru a reconverti terenuri în pajiști permanente sau pentru a crea o suprafață cu pajiști permanente pentru fermierii care au la dispoziție terenuri ce au fost transformate din pajiști permanente în terenuri pentru alte utilizări.</p>

<p>APIA asigură informarea fermierilor în privința obligațiilor referitoare la menținerea/reconvertirea/crearea unor suprafețe de pajiști permanente, monitorizarea raportului proporțional dintre suprafața pajiștilor permanente și suprafața agricolă declarate de fermieri la nivel național în comparație cu anul de referință 2018, propune (după caz) instituirea unor măsuri în scopul îndeplinirii obligației privind menținerea pajiștilor permanente și verifică respectarea obligațiilor impuse în temeiul GAEC 1 la nivelul exploatații agricole prin acțiuni de control.</p> <p>Respectarea obligațiilor impuse în temeiul GAEC 1 se verifică la nivel de exploatație agricolă.</p>		
<p>1. Fermierii care dețin sau administrează terenuri cu destinație agricolă și care desfășoară activități agricole în perimetrul zonelor umede și turbăriilor au următoarele obligații:</p> <p>a) să respecte planul de management și regulamentul ariei naturale protejate în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole, în cazul zonelor umede și turbăriilor desemnate arii naturale protejate, inclusiv zonele umede de importanță internațională (situri Ramsar);</p> <p>b) să urmeze procedura evaluării impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru planuri sau proiecte, precum și procedura de autorizare pentru activități care pot afecta aria naturală protejată, cu precădere a celor care vizează: captările de apă dulce de suprafață și subterană; introducerea de poluanți, exploatarea turbei și introducerea deliberată de specii alohtone;</p> <p>c) să nu desfășoare activități ce contravin scopului de protecție și conservare a habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, inclusiv a solurilor bogate în carbon din perimetrul zonelor umede și turbăriilor, delimitate și reglementate în mod corespunzător, precum:</p> <ul style="list-style-type: none"> — drenarea zonelor umede și a turbăriilor, inclusiv a suprafețelor de teren cu destinație agricolă din perimetrul zonelor umede și turbăriilor; — incendierea zonelor umede și a turbăriilor, inclusiv a suprafețelor de teren cu destinație agricolă din perimetrul zonelor umede și turbăriilor; — defrișarea zonelor umede și a turbăriilor, cu excepția activităților aprobate prin planul de management; — evacuarea de poluanți în apele de suprafață și subterane din zonele umede, din turbării și din zonele cu destinație agricolă din perimetrul zonelor umede și turbăriilor; — depozitarea deșeurilor în zonele umede și turbării și în zonele cu destinație agricolă din perimetrul zonelor umede și turbăriilor; — activități de exploatare a turbei; — introducerea deliberată de specii alohtone în zonele umede și turbării; — conversia zonelor umede și a turbăriilor; — schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor; — aratul pajiștilor permanente din zonele umede și turbării; — lucrări profunde ale solului, la adâncimi mai mari de 25 cm; <p>d) să respecte măsurile minime de conservare stabilite de administratorii ariilor naturale protejate, în cazul zonelor umede și turbăriilor desemnate arii naturale protejate pentru care planurile de management nu sunt încă elaborate/aprobate, conform legislației în vigoare;</p> <p>e) în cazul zonelor umede și turbăriilor, altele decât cele desemnate arii naturale protejate sau care sunt situate în afara ariilor naturale protejate, se respectă măsurile minime de conservare stabilite de autoritatea competentă. Aceasta include, printre altele, interzicerea unor drenaje noi și a aratului pajiștilor permanente din zonele umede și turbării.</p>	<p>GAEC 2 — Protejarea zonelor umede și a turbăriilor</p> <p>Obiectiv principal: Protejarea solurilor bogate în carbon</p> <p>Convenția Ramsar din 1971 — Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională este un tratat internațional aflat sub egida UNESCO, semnată de România pe 2 februarie 1971 la Ramsar, în Iran.</p> <p>Legea nr. 5/1991 pentru aderarea României la Convenția asupra zonelor umede de importanță internațională, în special ca habitat al păsărilor acvatice (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 18 din 26 ianuarie 1991)</p> <p>Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: art. 5 alin. 1) lit. a)—c) și alin. (2), art. 21 alin. (4), art. 22, art. 26 alin. (2), art. 28, art. 31 alin. (2), art. 33 alin. (2) și anexele nr. 1, 2, 3 și 4A</p> <p>Legea nr. 82/1993 privind constituirea Rezervației Biosferei „Delta Dunării”, cu modificările și completările ulterioare (Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 283 din 7 decembrie 1993): art. 4³</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 1.284/2007 privind declararea ariilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare: art. 1 și anexa nr. 1</p>	

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR	
<p>2. Pe terenurile cu destinație agricolă din perimetrul zonelor umede și turbăriilor pe care nu pot fi desfășurate activități agricole se efectuează o activitate minimă în scopul menținerii acestora într-o stare adecvată pentru pășunat sau pentru cultivare, precum: îndepărtarea vegetației ierboase și lemnoase considerate vegetație invazivă sau dăunătoare culturilor agricole, prin lucrări de cosit/tvălugit/lucrări superficiale pe terenul arabil, nivelarea mușuroaielor și eliminarea resturilor vegetale de pe pajiștile permanente, după caz, cu respectarea planului de management și/sau a măsurilor minime de conservare.</p> <p>NOTE:</p> <p>Cerințele acestui standard GAEC se aplică fermierilor care utilizează terenuri cu destinație agricolă și care desfășoară activități agricole în zonele umede și turbăriile desemnate arii naturale protejate, inclusiv zonele umede de importanță internațională (situri Ramsar) care se suprapun total sau parțial cu anumite categorii de arii naturale protejate și care beneficiază de un statut de protecție (plan de management/măsuri minime de conservare), precum și în zonele umede și turbăriile situate în afara ariilor naturale protejate pentru care se aplică măsurile minime de conservare stabilite de autoritatea competentă.</p> <p><i>Zone umede</i> — întinderi de bălți, mlaștini, turbării, de ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, unde apa este stătătoare sau curgătoare, dulce, salmastră sau sărată, inclusiv întinderile de apă marină a căror adâncime la reflux nu depășește 6 m (art. 1 din Convenția Ramsar din 1971 la care România a aderat prin Legea nr. 5/1991).</p> <p><i>Zone umede de importanță internațională (situri Ramsar)</i> — arii naturale protejate al căror scop este asigurarea protecției și conservării siturilor naturale cu diversitatea biologică specifică zonelor umede (comunități biocenotice floristice și faunistice unice).</p> <p>Managementul acestor zone se realizează în scopul conservării și utilizării durabile a resurselor biologice pe care le generează, în conformitate cu prevederile Convenției Ramsar din 1971.</p> <p><i>Turbării</i> — ecosisteme terestre umede caracterizate prin acumulări de turbă. Turba este materie organică parțial degradată, formată preponderent din brioite aparținând genului Sphagnum. În România, turbăriile sunt de două tipuri, astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> — turbării oligotrofe, formate în zonele cu climat rece, în depresiuni unde apa de suprafață este acidă și săracă în nutrienți. În aceste condiții, producerea de materie organică este mai intensă decât descompunerea, ceea ce determină acumularea de turbă [adaptare a definiției date de International Peatland Society (IPS) și International Union for Conservation of Nature (IUCN)]; — turbării eutrofe, situate la o altitudine relativ joasă, pe terenuri plane sau ușor concave, unde pânza de apă freatică este aproape de suprafață, pe cursurile inferioare ale unor ape curgătoare bogate în meandre sau la gurile lor de vărsare, precum Delta Dunării. <p>Respectarea cerințelor GAEC 2 se verifică astfel: cerințele 1.a), 1.c), 1.d), 1.e) și cerința 2 se verifică la nivel de parcelă agricolă; cerința 1.b) se verifică la nivel de exploatație agricolă.</p>		<p>GAEC 3 — Interdicția de a incendia miriștile, cu excepția cazurilor justificate din motive fitosanitare</p> <p>Obiectiv principal: Menținerea nivelului de materie organică din sol</p>
<p>Este interzisă arderea miriștilor, a vegetației uscate și a resturilor vegetale existente pe terenurile arabile.</p> <p>NOTE:</p> <p>Respectarea cerințelor GAEC 3 se verifică la nivel de parcelă agricolă.</p>		

Apa

SMR 1 — Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1): art. 11 alin. (3) lit. (e) și, în ceea ce privește cerințele obligatorii referitoare la controlul surselor difuze de poluare cu fosfați, art. 11 alin. (3) lit. (h)

Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, în ceea ce privește programul de măsuri — măsuri de bază în scopul atingerii obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane și pentru zonele protejate asociate acestora: art. 43 alin. (18) și anexa nr. 3 lit. C

Potrivit prevederilor art. 43 alin. (18) și ale anexei nr. 3 lit. C din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, pentru fiecare bazin hidrografic se stabilește un program de măsuri, care ține seama de caracteristicile bazinului hidrografic, presiunile generate de activitățile umane și impactul acestora asupra mediului, având ca scop atingerea obiectivelor de mediu pentru corpurile de apă de suprafață și subterane și pentru zonele protejate asociate bazinului hidrografic. Fiecare program de măsuri include măsuri de bază și, unde este cazul, măsuri specifice/suplimentare.

Măsurile de bază sunt cerințe minime pentru aplicarea legislației europene privind protecția apei. În sensul cerințelor Legii apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, sunt necesare aditional și alte măsuri de bază (măsuri tehnice și instrumente administrative), referitoare la:

— reglementarea din punctul de vedere al gospodării apelor și controalele privind captările de apă dulce de suprafață și subterană și îndiguirile de apă de suprafață;

— măsuri de prevenire sau control al introducerii de poluanți din surse difuze care pot cauza poluarea corpurilor de apă. Controlul poate fi sub forma unei reglementări din punctul de vedere al gospodării apelor, inclusiv interzicerea introducerii de poluanți în corpurile de apă sau înregistrarea pe baza unor reguli generale obligatorii.

Fermierii care dețin sau administrează exploatați agricole au obligația respectării măsurilor de bază aplicabile activităților pe care le desfășoară, respectiv:

a) să obțină actele de reglementare în domeniul gospodării apelor, în conformitate cu prevederile Legii apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare;

b) să aplice măsurile prevăzute în actele de reglementare în domeniul gospodării apelor;

c) să aplice măsurile identificate în baza rezultatelor controalelor și inspecțiilor asupra modului de respectare a prevederilor legale privind gospodărirea apelor.

NOTĂ:
Respectarea cerințelor SMR 1 se verifică la nivel de exploatație agricolă.

SMR 2 — Directiva Consiliului 91/676/CEE din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole (JO L 375, 31.12.1991, p. 1): art. 4 și 5

Planul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 964/2000, cu modificările și completările ulterioare: art. 5 și 6 și anexele nr. 3 și 4

Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, prevăzut în anexa nr. 2 la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 333/165/2021 (*Programul de acțiune*): art. 3—17, art. 19, art. 21 și anexele nr. 1—3, astfel cum a fost rectificat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 780 din 12 august 2021

1. Pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, conform Programului de acțiune, fermierii care dețin sau administrează exploatați agricole au următoarele obligații:

a) să respecte normele privind depozitarea gunoului de grajd, prevăzute la art. 4 și 5 din Programul de acțiune, în ceea ce privește construcția, amplasarea și dimensionarea capacităților de stocare (calculul capacității de depozitare necesare), sistemul de depozitare (individual, comunal sau, prin excepție, în câmp deschis pe terenul agricol doar pentru fermierii cu până la 8 UVM), groapa pentru urină sau fracția lichidă din platforma de gunoi, depozitarea dejecțiilor animale în cazul bovinelor crescute în sistem permanent la pășune, interdicția privind depozitarea gunoului de grajd direct pe sol, distanțele de protecție sanitară, precum și zonele de protecție sanitară și hidrogeologică; să respecte normele privind gestionarea efluenților de siloz, a efluenților de siloz balotat și a apelor uzate din exploatațile agricole, prevăzute la art. 6, 7 și 8 din Programul de acțiune;

b) să respecte perioadele de interdicție pentru aplicarea îngrășămintelor organice și chimice pe terenul agricol, în funcție de zona în care se încadrează unitatea administrativ-teritorială pe raza căreia este situat terenul agricol, conform prevederilor art. 3, respectiv ale anexei nr. 3 la Programul de acțiune, astfel:

Zona	Începutul perioadei de interdicție (ziua/luna)		Sfârșitul perioadei de interdicție (ziua/luna)		Lungimea perioadei de interdicție (nr. de zile)
	1	2	1	2	
1	15.XI		10.III		115
2	10.XI		20.III		130
3	5.XI		25.III		140

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR								
<p>Pe terenurile arabile având culturi de toamnă sau pe care se înființează culturi extratimpurii pentru care data semănatului este în perioada de interdicție se pot aplica îngrășăminte chimice și în perioada de interdicție în limita a maximum 50 kg N substanță activă/ha, în funcție de dezvoltarea fiziologică a plantelor, cu respectarea condițiilor de aplicare. Pentru culturile din sere și solare nu se aplică perioadele de interdicție în condițiile în care în interiorul acestora temperatura este mai mare de 5°C;</p> <p>c) să respecte normele privind aplicarea îngrășămintelor pe terenul agricol, prevăzute la art. 9 din Programul de acțiune, în ceea ce privește cantitatea maximă de azot (substanță activă) provenită din îngrășămintele organice și chimice aplicate pe terenul agricol în decursul unui an, planul de fertilizare și presiunea nutrienților la nivelul exploatației agricole, astfel:</p> <ul style="list-style-type: none"> — cantitatea maximă de azot provenită din îngrășăminte organice nu poate depăși 170 kg N/ha/an; — cantitatea maximă de azot provenită din îngrășăminte chimice, în cazul în care nu se execută studii agrochimice, nu poate depăși: <p>(i) în cazul terenurilor arabile:</p>									
<table border="1"> <thead> <tr> <th data-bbox="630 159 678 1218">Panta terenului (panta medie a blocului fizic)</th> <th data-bbox="630 638 678 918">Porumb și sfeclă de zahăr</th> <th data-bbox="630 403 678 638">Grâu și rapiță</th> <th data-bbox="630 159 678 403">Alte culturi</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="678 159 718 1218"></td> <td data-bbox="678 638 718 918" style="text-align: center;">Kg N substanță activă/ha/an</td> <td data-bbox="678 403 718 638"></td> <td data-bbox="678 159 718 403"></td> </tr> </tbody> </table>	Panta terenului (panta medie a blocului fizic)	Porumb și sfeclă de zahăr	Grâu și rapiță	Alte culturi		Kg N substanță activă/ha/an			
Panta terenului (panta medie a blocului fizic)	Porumb și sfeclă de zahăr	Grâu și rapiță	Alte culturi						
	Kg N substanță activă/ha/an								
Până la 12%	150	120	100						
Mai mare de 12%	120	90	80						
<p>(ii) 100 kg N substanță activă/ha/an pentru vii, livezi și alte culturi permanente;</p> <p>(iii) 80 kg N substanță activă/ha/an pentru pajiști permanente. Fermierii care optează pentru această soluție trebuie să întocmească un plan de fertilizare simplificat, conform modelului prevăzut în anexa nr. 1 la Programul de acțiune.</p> <p>În cazul în care planul de fertilizare se bazează pe studii agrochimice, se aplică cantitatea de azot rezultată prin calcul în funcție de producția planificată și gradul de aprovizionare a solului cu azot, cu condiția ca îngrășămintele organice (dacă sunt utilizate) să nu depășească 170 kg N/ha/an.</p> <p>Presiunea nutrienților la nivelul exploatației agricole se calculează pe baza datelor privind cantitatea de azot (kg N/cap animal/an) din gunoiul de grajd produs în fermă (după scăderea emisiilor gazoase de azot din grajd și depozitele de stocare), prevăzute în tabelul 4 din Programul de acțiune, adunată cu cea corespunzătoare unor intrări de îngrășăminte organice din alte ferme, raportat la suprafața de teren pe care se aplică îngrășămintele organice. Valoarea rezultată trebuie să fie mai mică decât limita maximă de aplicare a îngrășămintelor organice pe terenul agricol (170 kg N/ha/an);</p> <p>d) pentru exploatațiile care practică agricultura în sistem irigat și pentru cele care utilizează o cantitate mai mare de azot din îngrășăminte chimice decât cea prevăzută la lit. c) pct. (i)—(iii) este obligatorie întocmirea planului de fertilizare pe baza studiilor agrochimice pentru terenurile în cauză;</p> <p>e) să respecte cerințele generale pentru aplicarea fertilizanților, precum și obligațiile privind tehnicile de aplicare a îngrășămintelor organice și a îngrășămintelor chimice, prevăzute la art. 10, 11 și 12 din Programul de acțiune;</p>									

f) să respecte obligațiile privind aplicarea îngrășămintelor pe terenurile în pantă abruptă (mai mare de 12%) în ceea ce privește încorporarea îngrășămintelor în sol (nu mai târziu de 24 de ore de la momentul aplicării), interzicerea aplicării de îngrășăminte organice sau chimice dacă sunt prognozate precipitații intense, aplicarea îngrășămintelor pe terenuri saturate cu apă, inundate, înghețate sau acoperite cu zăpadă, precum și aplicarea îngrășămintelor chimice și organice cu azot pe pajști permanente (pășuni și fânețe), prevăzute la art. 13, 15 și 16 din Programul de acțiune;

g) să respecte obligațiile privind aplicarea îngrășămintelor pe terenurile adiacente cursurilor de apă și în vecinătatea captărilor de apă potabilă, prevăzute la art. 14 din Programul de acțiune, în ce privește interdicția aplicării fertilizanților de orice fel pe benzile-tampon (fâșii de protecție) adiacente zonelor de protecție stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare. Lățimea minimă a fâșiilor de protecție variază în funcție de panta terenului, astfel:

- 3 m pentru terenurile cu panta până la 12%;
- 5 m pentru terenurile cu panta peste 12%.

Lățimea benzilor-tampon (fâșiilor de protecție) se consideră de la limita blocului fizic adiacent zonei de protecție (stabilită prin Legea nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare) spre interiorul acestuia. Panta terenului înseamnă panta medie a blocului fizic adiacent cursului de apă.

Este interzisă utilizarea îngrășămintelor de orice fel în zonele de protecție înstituite în jurul lucrărilor de captare, al construcțiilor și instalațiilor destinate alimentării cu apă potabilă, al surselor de apă potabilă destinate îmbutelierii, al surselor de ape minerale utilizate pentru cura internă sau pentru îmbuteliere, precum și al lacurilor și nămolurilor terapeutice, conform legislației în vigoare;

h) să întocmească la zi, să păstreze o perioadă de 3 ani și să prezinte pentru control documentele de evidență ale exploatației agricole cu privire la suprafața fermei, planul simplificat de fertilizare (care cuprinde pentru fiecare parcelă agricolă tipul și cantitatea oricărui îngrășământ chimic și organic aplicat pe teren, cantitatea de azot conținută și data aplicării, tipul oricărei culturi agricole și data însămânțării/recoltării), șeptelul fermei pe specii și categorii de animale, registrele de evidență a efectivelor de animale și perioada de stabulație, presiunea azotului din îngrășămintele organice de origine animală calculată conform coeficienților de excreție prevăzuți în tabelul 4 din Programul de acțiune, cantitatea și tipul îngrășămintelor de origine animală aplicate/livrate/achiziționate și sistemul de colectare și depozitare a dejecțiilor animale corelat cu cerințele minime privind perioadele de interdicție în aplicarea îngrășămintelor, prevăzute la art. 17 din Programul de acțiune.

2. Fermierii care, potrivit legislației în domeniul protecției mediului și gospodării apelor, au obligația obținerii și actualizării actelor de reglementare pentru activitățile pe care le desfășoară trebuie să dețină astfel de documente și să respecte condițiile stabilite de acestea cu privire la protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole.

NOTE:

Fără a aduce atingere legislației privind reglementarea activităților din punctul de vedere al protecției mediului și gospodării apelor (avize, acorduri, autorizații), dispozițiile art. 4 alin. (5) din Programul de acțiune — versiunea în vigoare — se aplică astfel: (i) pentru fermele care nu necesită autorizația de mediu, depozitarea și procesarea gunoaiului de grajd se pot face în sistem individual, comunal sau o combinație a celor două sisteme; (ii) pentru fermele care, potrivit legislației în domeniul protecției mediului, au obligația obținerii și actualizării autorizației de mediu, depozitarea și procesarea gunoaiului de grajd se fac în conformitate cu cerințele stabilite de aceasta.

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR	
<p>Cerințele minime privind soluția constructivă pentru fermele de 40 UVM și mai mari, respectiv de a dispune de o platformă betonată pentru depozitarea și compostarea gunoiiului de grajd, cu bazin de retenție pentru fracția lichidă, lagună betonată sau membrană impermeabilă, față de cerințele anterioare referitoare la orice formă de impermeabilizare, beneficiază de o perioadă tranzitorie de 3 ani de la punerea în aplicare a Programului de acțiune.</p> <p>Referințe: https://www.madr.ro/docs/agricultura/imbuatatiri-funciare/2021/prog-actiune-protectie-nitrati.pdf</p> <p>Respectarea cerințelor SMR 1 se verifică astfel: cerințele 1.a), 1.h) și cerința 2 se verifică la nivel de exploatare agricolă; cerințele 1.b), 1.c), 1.d), 1.e), 1.f) și 1.g) se verifică la nivel de parcelă agricolă. În cazul cerințelor 1.c) și 1.d) verificarea se limitează la cantitatea de azot din îngrășămintele planificate (calculul presiunii nutrienților) și aplicate pe terenul agricol în decursul unui an (kg N/ha) la nivel de parcelă, conform planului de fertilizare (simplificat sau întocmit pe baza studiului agrochimic).</p>	<p>GAEC 4 — Crearea de zone-tampon de-a lungul cursurilor de apă</p> <p>Obiectiv principal: Protecția cursurilor de apă împotriva poluării și a formării de șiroaie</p> <p>Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, prevăzut în anexa nr. 2 la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 333/165/2021 (Programul de acțiune): art. 14</p>	
<p>1. Se instituie benzi-tampon (fâșii de protecție) pe terenurile agricole adiacente zonelor de protecție a cursurilor de apă stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, în care este interzisă aplicarea fertilizanților și a produselor de protecție a plantelor(*). Lățimea minimă a benzilor-tampon variază în funcție de panta terenului, astfel: 3 m pentru terenurile cu panta până la 12% și 5 m pentru terenurile cu panta peste 12%. Lățimea benzilor-tampon se consideră de la limita blocului fizic în care se află parcela agricolă utilizată de fermier, adiacent zonei de protecție stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, spre interiorul acestuia.</p> <p><i>Panta terenului</i> înseamnă panta medie a blocului fizic în care se află parcela agricolă utilizată de fermier, adiacent cursului de apă.</p> <p>2. Se mențin benzile-tampon (fâșii de protecție) existente pe terenurile agricole adiacente zonelor de protecție a cursurilor de apă stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, în care este interzisă aplicarea fertilizanților și a produselor de protecție a plantelor.</p>		
<p>(*) Benzi-tampon de-a lungul cursurilor de apă în temeiul acestui standard GAEC respectă, ca regulă generală și în conformitate cu dreptul Uniunii Europene, o lățime minimă de 3 m fără utilizarea fertilizanților și a produselor de protecție a plantelor.</p> <p>N O T E:</p> <p><i>Benzi-tampon (fâșii de protecție)</i> — suprafețe de teren înierbate, împădurite sau cultivate cu plante graminee sau leguminoase perene, situate în vecinătatea zonelor de protecție a apelor de suprafață stabilite prin Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, pe care este interzisă aplicarea fertilizanților (art. 14 din Programul de acțiune pentru protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole, prevăzut în anexa nr. 2 la Ordinul ministrului mediului, apelor și pădurilor și al ministrului agriculturii și dezvoltării rurale nr. 333/165/2021).</p> <p><i>Zone de protecție</i> — suprafețe de teren adiacente cursurilor de apă, lucrărilor de gospodărire a apelor, construcțiilor și instalațiilor aferente în care se introduc, după caz, interdicții sau restricții privind regimul construcțiilor sau exploatarea fondului funciar, pentru a asigura stabilitatea malurilor/construcțiilor și pentru prevenirea poluării resurselor de apă (art. 40 și anexa nr. 2 la Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare).</p> <p>Respectarea cerințelor GAEC 4 se verifică la nivel de parcelă agricolă.</p>		

<p>Solul (protecție și calitate)</p>	<p>GAEC 5 — Gestionarea lucrărilor solului, reducerea riscului de degradare și eroziune a solului, inclusiv luarea în considerare a unghiului pantei</p> <p>Obiectiv principal: Gestionarea minimă a terenului pentru a reflecta condițiile specifice ale locului în scopul limitării eroziunii</p>	<p>1. Lucrările solului, inclusiv semănatul culturilor, pe terenul arabil cu panta mai mare de 12% se efectuează de-a lungul curbelor de nivel. <i>Panta terenului</i> înseamnă panta medie a parcelei agricole utilizate de fermier.</p> <p>2. Sunt interzise lucrările solului (aratul, scarificatul, lucrarea cu grapa și sapa rotativă, prașila mecanică) pe terenurile cu soluri foarte slab fertile, improprii pentru folosință arabilă (clasa de calitate V), indiferent de panta terenului.</p> <p>NOTE:</p> <p><i>Terenuri „clasa V”</i> — terenuri cu soluri foarte slab fertile, improprii pentru folosință arabilă, foarte puternic afectate de fenomene de degradare (eroziune, sărăturare, acidifiere, alunecări active, exces de umiditate etc.) clasificate și delimitate ca atare.</p> <p>Pe terenurile cu soluri foarte slab fertile (clasa de calitate V) se pot efectua lucrări superficiale ale solului (adâncimea de 5—10 cm) în vederea înființării de păjiști permanente sau lucrări specifice pentru înființarea unor plantații pomicole/arbori/arbuști fructiferi/specii forestiere ori combinații ale acestor utilizări, care pentru exploatare și întreținere nu necesită lucrări ale solului.</p> <p>Respectarea cerințelor GAEC 5 se verifică la nivel de parcelă agricolă.</p>
	<p>GAEC 6 — Acoperirea minimă a solului pentru a evita solul descoperit în perioadele cele mai sensibile</p> <p>Obiectiv principal: Protejarea solurilor în perioadele și în zonele cele mai sensibile</p>	<p>1. Pentru a proteja solurile în perioada cea mai sensibilă a anului (15 iunie—30 septembrie), fermierii trebuie să păstreze terenul acoperit pe cel puțin 80% din suprafața arabilă a exploatații. Acoperirea solului se poate asigura prin: miriștea rămasă după recoltare(**), culturi secundare, culturi de acoperire verzi sau culturi de toamnă nou-înființate. În intervalul stabilit solul trebuie acoperit, cu excepția timpului necesar pentru pregătirea terenului și înființarea noii culturi de cel mult 2 săptămâni.</p> <p>2. În cazul culturilor permanente, acoperirea minimă a solului în perioada cea mai sensibilă a anului (15 iunie—30 septembrie) înseamnă fășii înierbate între rânduri, mulci sau resturi vegetale pe cel puțin 50% din suprafața culturilor permanente din exploatație.</p> <p>(**) Dacă în perioada 15 iunie—30 septembrie cultura principală este în vegetație, nefiind încă recoltată, această cultură asigură acoperirea solului. Miriștea rămasă după recoltare include și resturile vegetale existente pe terenul arabil.</p> <p>NOTE:</p> <p><i>Perioada cea mai sensibilă pentru sol</i> — perioada de vară (15 iunie—30 septembrie) caracterizată prin temperaturi foarte ridicate, lipsa precipitațiilor, secetă pedologică și atmosferică, alte fenomene meteo extreme care pot cauza uscarea excesivă a solului și apariția fenomenelor de eroziune, degradare și deșertificare</p> <p>Respectarea cerințelor GAEC 6 se verifică la nivel de parcelă agricolă.</p>
	<p>GAEC 7 — Rotația culturilor pe terenuri arabile, cu excepția culturilor care cresc sub apă</p> <p>Obiectiv principal: Păstrarea potențialului solurilor</p>	<p>1. Regula generală: se aplică o rotație a culturilor pe terenul arabil, cu excepția culturilor care cresc sub apă. Rotația constă în schimbarea culturilor cel puțin o dată pe an (an de cultură) la nivel de parcelă agricolă, cu excepția culturilor multianuale, a ierburilor și a altor plante furajere erbacee, a terenurilor lăsate pănoagă și a culturilor din spații protejate (sere și solarii).</p> <p>2. Prin excepție de la regula generală, una și aceeași specie de plante (cultura de bază sau principală) poate fi cultivată pe aceeași suprafață de teren arabil (parcelă agricolă), pe cel mult 50% din suprafața arabilă a exploatații, astfel:</p> <p>a) o perioadă de cel mult 3 ani consecutivi, cu obligația ca între două culturi principale să înființeze o cultură secundară diferită ca specie față de cultura principală;</p> <p>b) o perioadă de cel mult 2 ani consecutivi pe suprafețele pe care cultura principală s-a recoltat toamna târziu (după data de 1 noiembrie) ca urmare a condițiilor meteorologice nefavorabile, iar înființarea culturii secundare nu mai este posibilă întrucât nu există condiții optime de răsărire și dezvoltare a plantelor.</p>

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>NOTE:</p> <p>Rotația culturilor la nivelul exploatații agricole include culturile înființate în toamna anului precedent și culturile înființate în primăvara anului curent depunerii cererii de plată, inclusiv culturile secundare gestionate în mod corespunzător în cazul cerinței de la pct. 2.a). Sunt exceptate de la obligația privind rotația culturilor pe terenul arabil exploatațiile agricole care îndeplinesc una dintre următoarele condiții:</p> <p>a) peste 75% din terenul arabil este utilizat pentru producția de iarbă sau alte plante furajere erbacee, este teren lăsat păloagă, este cultivat cu culturi de leguminoase sau face obiectul unei combinații între aceste utilizări;</p> <p>b) peste 75% din suprafața agricolă eligibilă este pajiște permanentă, este utilizată pentru producția de iarbă sau alte plante furajere erbacee sau pentru cultivarea unor culturi aflate sub apă fie pentru o mare parte a anului, fie o mare parte a ciclului de cultură sau face obiectul unei combinații între aceste utilizări;</p> <p>c) exploatațiile au o suprafață de teren arabil de până la 10 hectare.</p> <p>Se consideră că exploatațiile înregistrate și certificate în agricultura ecologică, conform Regulamentului (UE) 2018/848 al Parlamentului European și al Consiliului, respectă acest standard GAEC.</p> <p>Culturi agricole — oricare dintre următoarele: a) o cultură din oricare dintre diferitele genuri definite în clasificarea botanică a culturilor/plantelor; b) o cultură a oricăreia dintre specii în cazul <i>Brassicaceae</i>, <i>Solanaceae</i> și <i>Cucurbitaceae</i>; c) terenuri lăsate păloagă;</p> <p>d) ierburi sau alte plante furajere erbacee.</p> <p>În planul de rotație a culturilor (asolament), soiurile de toamnă și soiurile de primăvară aparținând aceleiași specii, cultivate în scopul producției (culturi de bază sau principale), sunt considerate ca fiind „aceeași cultură”. Pentru exemplificare: culturile de grâu/orz din soiuri de toamnă (înființate toamna) și culturile de grâu/orz din soiuri de primăvară (înființate primăvara) înseamnă aceeași cultură.</p> <p>Culturi secundare — culturile înființate în perioada dintre două culturi principale și care acoperă întreaga perioadă dintre culturile respective, fără o întrerupere semnificativă. Culturile secundare acoperă solul o perioadă de cel puțin 8 săptămâni după recoltarea culturii principale și trebuie să fie diferite ca specie față de aceasta. Culturile secundare includ și culturile succesive sau culturile duble semănate în vederea recoltării sau a pășunatului.</p> <p>Culturile secundare introduse în rotație pot fi culturi simple sau amestec de specii de culturi (graminee, leguminoase, proteaginoase, oleaginoase, plante melifere ș.a.), precum: muștar + ovăz, muștar + facelia, muștar + rapiță, latir + mazărice, latir + ovăz, mazăre + ovăz, mazărice + ovăz, mazărice + secară, mazărice + triticale, lupin + trifoi, rapiță + triticale, rapiță + secară, bob + ovăz, secară + trifoi, trifoi + facelia, mazăre + muștar, mazărice + camelină.</p> <p>Teren lăsat păloagă — teren arabil necultivat pe durata unui an (an de cultură), menținut în bune condiții agricole și de mediu, pe care se efectuează activitatea minimă de întreținere. Perioada în care terenul este lăsat păloagă este de minimum 6 luni într-un an de cultură și acoperă lunile martie—august. Pentru îmbunătățirea fertilității solului, un teren arabil declarat de fermier ca fiind neproductiv/slab productiv poate fi lăsat în păloagă o perioadă de cel mult 4 ani.</p> <p>Derogare: „prin derogare de la art. 13 alin. (1) din Regulamentul (UE) 2021/2.115, pentru anul de cerere 2023, fermierii sunt scutiți de la aplicarea standardului GAEC 7 «Rotația culturilor pe terenul arabil, cu excepția culturilor care cresc sub apă», respectiv cerințele prevăzute la pct. 1 și 2, potrivit dispozițiilor art. 1 alin. (1) litera a) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1.317 al Comisiei din 27 iulie 2022 de stabilire a unor derogări de la Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aplicarea standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC) 7 și 8 pentru anul de cerere 2023 [NOTA de oportunitate nr. 239.037/29.08.2022, notificată Comisiei prin intermediul formularului ISAMM 883]”. Respectarea cerințelor GAEC 7 se verifică la nivel de parcelă agricolă.</p>	

Biodiversitate și peisaj (protecție și calitate)	<p>SMR 3 — Directiva 2009/147/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 30 noiembrie 2009 privind conservarea păsărilor sălbatice (JO L 20, 26.1.2010, p. 7): art. 3 alin. (1), art. 3 alin. (2) lit. (b), art. 4 alin. (1), (2) și (4)</p> <p>Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul arilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: art. 21 alin. (4), art. 22, 28, art. 31 alin. (2), art. 33 alin. (2) și anexele nr. 3 și 4A</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 1.284/2007 privind declararea arilor de protecție specială avifaunistică ca parte integrantă a rețelei ecologice europene Natura 2000 în România, cu modificările și completările ulterioare: art. 1 și anexa nr. 1</p>	<p>1. Fermierii care dețin sau administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul arilor de protecție specială avifaunistică au următoarele obligații:</p> <p>a) să respecte planul de management și regulamentul ariei de protecție specială avifaunistică în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole;</p> <p>b) să urmeze procedura evaluării impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru proiecte sau planuri, precum și procedura de autorizare pentru activități care pot afecta în mod semnificativ aria de protecție specială avifaunistică, în conformitate cu legislația în domeniu.</p> <p>2. În vederea protejării tuturor speciilor de păsări sălbatice, inclusiv a celor migratoare, atât în ariile de protecție specială avifaunistică, cât și în afara acestora sunt interzise:</p> <p>a) uciderea sau capturarea intenționată a păsărilor sălbatice, indiferent de metoda utilizată;</p> <p>b) deteriorarea, distrugerea și/sau culegerea intenționată a cuiburilor și/sau a ouălor din natură, chiar dacă acestea sunt goale;</p> <p>c) perturbarea intenționată a păsărilor sălbatice, în special în cursul perioadei de reproducere și de creștere/maturizare, prin activități ce contravin scopului de protecție și conservare a acestora, cum ar fi: arderea vegetației, tăierea gardurilor vii, a arborilor/pâlcurilor arbutive și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol sau schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor.</p> <p>N O T Ă:</p> <p>Respectarea cerințelor SMR 3 se verifică astfel: cerința 1.a) și cerințele 2.a), 2.b) și 2.c) se verifică la nivel de parcelă agricolă; cerința 1.b) se verifică la nivel de exploatație agricolă.</p>
	<p>SMR 4 — Directiva 92/43/CEE a Consiliului din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de floră și faună sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7): art. 6 alin. (1) și (2)</p> <p>Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul arilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare: art. 21, 22, 28, art. 33 alin. (1) și anexele nr. 3, 4A și 4B</p>	<p>1. Fermierii care dețin sau administrează terenuri agricole și care desfășoară activități în perimetrul arilor naturale protejate au următoarele obligații:</p> <p>a) să respecte planul de management și regulamentul ariei naturale protejate în ceea ce privește utilizarea suprafețelor de teren cu destinație agricolă și regimul activităților agricole;</p> <p>b) să urmeze procedura evaluării impactului asupra mediului/evaluării strategice de mediu/evaluării adecvate pentru proiecte sau planuri, precum și procedura de autorizare pentru activități care pot afecta în mod semnificativ aria naturală protejată, în conformitate cu legislația în domeniu.</p> <p>2. Pentru protecția speciilor de plante și animale sălbatice prevăzute în anexele nr. 4A și 4B la Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, care trăiesc atât în ariile naturale protejate, cât și în afara acestora sunt interzise:</p> <p>a) orice formă de recoltare, capturare, ucidere, distrugere sau vătămare a exemplarelor aflate în mediul lor natural, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic;</p> <p>b) deteriorarea și/sau distrugerea locurilor de reproducere ori de odihnă ale animalelor sălbatice și perturbarea intenționată a animalelor sălbatice în cursul perioadelor de reproducere, creștere, hibernare sau migrație, prin activități ce contravin scopului de protecție și conservare a acestora, cum ar fi: arderea vegetației, tăierea gardurilor vii, a arborilor/pâlcurilor arbutive și a perdelelor agroforestiere existente pe terenul agricol, schimbări în folosința terenurilor și în cursul apelor;</p> <p>c) recoltarea florilor și a fructelor, culegerea, tăierea, dezrădăcinarea sau distrugerea cu intenție a plantelor sălbatice în habitatele lor naturale, în oricare dintre stadiile ciclului lor biologic.</p> <p>N O T Ă:</p> <p>Respectarea cerințelor SMR 4 se verifică astfel: cerința 1.a) și cerințele 2.a), 2.b) și 2.c) se verifică la nivel de parcelă agricolă; cerința 1.b) se verifică la nivel de exploatație agricolă.</p>

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>1. Se asigură procentajul minim din suprafața agricolă dedicat zonelor sau elementelor neproductive(***) la nivel de fermă, prin aplicarea uneia dintre următoarele opțiuni:</p> <p>a) cel puțin 4% din terenul arabil la nivel de fermă este alocat zonelor și elementelor neproductive, inclusiv terenurilor lăsate pârloagă;</p> <p>b) cel puțin 7% din terenul arabil la nivel de fermă destinat zonelor și elementelor neproductive, inclusiv terenurilor lăsate pârloagă, culturilor secundare și/sau culturilor fixatoare de azot, cultivate fără utilizarea de produse de protecție a plantelor, din care 3% reprezintă zone și elemente neproductive, inclusiv terenuri lăsate pârloagă. Pentru culturile intermediare se utilizează factorul de ponderare 0,3.</p> <p>2. Se mențin elementele de peisaj(****), incluzând rigole, garduri vii individuale și grupuri de rânduri de arbori, terase, movile, existente pe terenul agricol. Elementele de peisaj sunt eligibile pentru calcularea procentului minim din terenul arabil alocat zonelor sau elementelor neproductive la nivel de fermă.</p> <p>3. Este interzisă tăierea gardurilor vii și a arborilor în perioada de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice (15 martie—31 august).</p> <p>4. Se iau măsuri pentru evitarea instalării și extinderii speciilor de plante invazive pe terenul agricol.</p> <p>(***) Lista caracteristicilor (elemente și zone neproductive eligibile pentru calcularea ponderii minime): benzi-tampon; movile; rigole; margini de câmp, petice sau zone-tampon pentru parcele; garduri vii individuale și grupuri de rânduri de arbori, inclusiv fâșii împădurite, arbori izolați, arbori în aliniament, grup de arbori și pălcuți arbustive; terenuri lăsate pârloagă; iazuri mici; zone umede mici; terase.</p> <p>(****) Lista caracteristicilor (pentru menținere): rigole; garduri vii individuale și grup de rânduri de arbori, inclusiv fâșii împădurite, arbori izolați, arbori în aliniament, grup de arbori și pălcuți arbustive; terase, movile.</p> <p>Pentru calcularea ponderii minime (%) din terenul arabil alocat zonelor și elementelor neproductive la nivel de fermă, se utilizează factori de conversie și factori de ponderare după cum urmează:</p>	<p>GAEC 8</p> <ul style="list-style-type: none"> Procentajul minim din suprafața agricolă dedicat zonelor sau elementelor neproductive Pondere minimă de cel puțin 4% din terenul arabil la nivel de fermă alocat zonelor și elementelor neproductive, inclusiv terenuri lăsate pârloagă Pondere minimă de cel puțin 7% din terenul arabil la nivel de fermă dacă acesta include, de asemenea, culturi intermediare sau culturi fixatoare de azot, cultivate fără utilizarea de produse de protecție a plantelor, din care 3% reprezintă terenuri lăsate pârloagă sau elemente neproductive. Pentru culturile secundare se utilizează factorul de ponderare 0,3. Menținerea elementelor de peisaj Interzicerea tăierii gardurilor vii și a arborilor în perioada de reproducere și creștere a păsărilor Măsuri pentru evitarea speciilor de plante invazive <p>Obiectiv principal: Menținerea elementelor și zonelor neproductive în scopul îmbunătățirii biodiversității agricole</p>
<p>Definiție/detalii</p> <p><i>Benzi-tampon cu lățime minimă de 3 m</i> — fâșii de protecție existente pe terenul agricol în vecinătatea apelor de suprafață, cu lățimea minimă de 3 m pe terenul cu panta de până la 12% și de 5 m pe terenul cu panta mai mare de 12%, panta terenului fiind panta medie a blocului fizic în care se află parcela agricolă utilizată de fermier, adiacent cursului de apă (obligatorii prin GAEC 4). De-a lungul cursurilor de apă, benziile-tampon pot include zone cu vegetație riverană eligibile pentru calcularea ponderii minime până la o lățime maximă de 20 m, dacă acestea diferă de cele protejate prin GAEC 4, SMR 2 și SMR 8.</p>	<p>Zone-tampon (per 1 m)</p>
<p>Calcularea ponderii minime</p> <p>Factor de conversie: 6</p> <p>Factor de ponderare: 1,5</p> <p>Suprafața inclusă în ponderea minimă: $6 \times 1,5 = 9 \text{ m}^2$</p>	<p>Movile (per 1 m²)</p> <p><i>Movile</i> — ridicături de pământ sau de pământ și pietre, permanente, de formă circulară sau alungită, înierbate sau împădurite, eligibile pentru calcularea ponderii minime de la o suprafață minimă de 0,01 ha până la o suprafață maximă de 0,3 ha</p>
	<p>Factor de conversie: Nu se aplică.</p> <p>Factor de ponderare: 1,5</p> <p>Suprafața inclusă în ponderea minimă: 1,5 m²</p>

Rigole (per 1 m)	<p>Șanțuri sau canale, precum și cursuri deschise de apă pentru irigații sau drenare, exclusiv cele cu pereți betonați, pentru care suprafața inclusă în ponderea minimă se calculează până la o lățime maximă de 10 m</p>	<p>Factor de conversie: 5 Factor de pondere: 2 Suprafața inclusă în ponderea minimă: $5 \times 2 = 10 \text{ m}^2$</p>
Margini de câmp, petice sau zone-tampon pentru parcele (per 1 m)	<p>Margini de câmp, petice sau zone-tampon pentru parcele agricole, cu lățime minimă de 1 m. Suprafața inclusă în ponderea minimă se calculează până la o lățime maximă de 20 m.</p>	<p>Factor de conversie: 6 Factor de pondere: 1,5 Suprafața inclusă în ponderea minimă: $6 \times 1,5 = 9 \text{ m}^2$</p>
Garduri vii individuale și grupuri de rânduri de arbori	<ul style="list-style-type: none"> • Garduri vii individuale, inclusiv fâșii împădurite și arbori în aliniament (per 1 m) • Garduri vii individuale, șiruri de arbori/arbuști și arbori în aliniament din diferite specii, incluse în calcularea ponderii minime până la o lățime maximă de 30 m • Grupuri de rânduri de arbori, inclusiv pâlcuri arbustive, arbori în grup și tufe sau pietre (per 1 m²) • Grupuri de rânduri de arbori, pâlcuri arbustive, arbori în grup și tufe sau pietre, eligibile pentru calcularea ponderii minime până la o suprafață maximă de 0,9 ha 	<p>Factor de conversie: 5 Factor de pondere: 2 Suprafața inclusă în ponderea minimă: $5 \times 2 = 10 \text{ m}^2$</p> <p>Factor de conversie: Nu se aplică.</p> <p>Factor de pondere: 1,5 Suprafața inclusă în ponderea minimă: 1,5 m²</p>
Terenui lăsate pârloagă (per 1 m ²)	<ul style="list-style-type: none"> • Arbori izolați (per arbore) • <i>Arbori crescuți izolați</i> — plante lemnoase pe terenul agricol provenite din flora spontană sau plantate de către om (specii forestiere sau ornamentale) de mărimi și forme diferite, cu trunchi înalt și puternic (cel puțin 7 m înălțime), lemnos și cu mai multe ramuri cu frunze care formează o coroană <p>Teren arabil necultivat pe durata unui an (an de cultură), întreținut în bune condiții agricole și de mediu, pe care se efectuează activitatea minimă de întreținere. Perioada în care terenul este lăsat pârloagă este de minimum 6 luni într-un an de cultură și acoperă lunile martie-august. Pentru îmbunătățirea fertilității solului, un teren arabil declarat de fermier ca fiind neproductiv/slab productiv poate fi lăsat în pârloagă o perioadă de cel mult 4 ani.</p>	<p>Factor de conversie: 20 Factor de pondere: 1,5 Suprafața inclusă în ponderea minimă: $20 \times 1,5 = 30 \text{ m}^2$</p> <p>Nu se utilizează factor de conversie sau de pondere. Suprafața de teren lăsat pârloagă, determinată în urma controlului, este eligibilă integral pentru calcularea ponderii minime.</p>

Specificare GAEC/SMR	Cerințe obligatorii pentru fermieri	
	Iazuri mici (per 1 m ²)	Acumulări permanente naturale de apă stătătoare, cu suprafața de minimum 0,01 ha, exclusiv rezervoarele din beton sau din plastic, pentru care suprafața eligibilă pentru ponderea minimă se calculează până la o dimensiune maximă de 0,3 ha
	Zone umede mici (per 1 m ²)	Întinderi de bălți, mlaștini, turbării, ape naturale sau artificiale, permanente sau temporare, de mică dimensiune, unde apa este stătătoare sau curgătoare, cu suprafața de minimum 0,1 ha, pentru care suprafața eligibilă pentru ponderea minimă se calculează până la o dimensiune maximă de 1,0 ha
	Terasse (per 1 m)	Amenajări de îmbunătățiri funciare/construcții destinate prevenirii și combaterii eroziunii solului, executate de-a lungul curbilor de nivel, pe terenuri arabile în pantă, cu o înălțime minimă de 1 m și o lățime minimă de 3 m
	<p>Sunt exceptate de la obligația privind procentul minim din suprafața arabilă dedicată zonelor sau elementelor neproductive exploatare agricole care îndeplinesc următoarele condiții:</p> <p>a) peste 75% din terenul arabil este utilizat pentru producția de iarbă sau alte plante furajere erbacee, este teren lăsat păloagă, este cultivat cu culturi de leguminoase sau face obiectul unei combinații între aceste utilizări;</p> <p>b) peste 75% din suprafața agricolă eligibilă este pajște permanentă, este utilizată pentru producția de iarbă sau alte plante furajere erbacee sau pentru cultivarea unor culturi aflate sub apă fie pentru o mare parte a anului, fie o mare parte a ciclului de cultură sau face obiectul unei combinații între aceste utilizări;</p> <p>c) exploatarea are o suprafață de teren arabil de până la 10 hectare.</p> <p>În aplicarea cerinței privind procentul minim din terenul arabil alocat zonelor sau elementelor neproductive, sintagma „teren lăsat păloagă” are semnificația prevăzută la GAEC 7.</p> <p>Culturi fixatoare de azot: mazăre (<i>Pisum sativum</i>), fasole (<i>Phaseolus vulgaris</i>), soia (<i>Glycine max</i>), linte (<i>Lens culinans</i>), lupin (<i>Lupinus perennis</i>), năut (<i>Cicer arietinum</i>), bob (<i>Vicia faba</i>), fasolița (<i>Vigna spp.</i>), trifoi (<i>Trifolium spp.</i>), lucerna (<i>Medicago sativa</i>), sparceța (<i>Onobrychis viciifolia</i>) și alte culturi fixatoare de azot</p> <p>Plante invazive pe terenul agricol — plante cu capacitate mare de extindere, având efect dăunător asupra culturilor agricole:</p> <p>— specii de plante invazive străine de interes ale Uniunii Europene, existente în România, precum: <i>Asclepias syriaca</i> „lapte roșu”, <i>Elodea nuttallii</i> „usturoi nuttall”, <i>Heracleum mantegazzianum</i> „urias”, <i>Heracleum sosnowskyi</i> „mucog”, <i>Impatiens glandulifera</i> „balsam himalayan”, <i>Myriophyllum aquaticum</i> „clei papagal”;</p>	

— specii de plante invazive dăunătoare covorului ierbos pe pajiștile permanente (prag maxim admis 20%), precum: *Alnus glutinosa* (arin negru) puiet, *Amorpha fruticosa* (salcâm pitic), *Asperula cynanchica* (buruiana epilepsiei), *Betula pendula* (mesteacăn) puiet, *Botriochloa ischaemum* (bărboasă), *Calamagrostis epigeios* (trestioară);

— specii de plante invazive pe terenurile arabile și pajiștile din regiunile de câmpie și dealuri joase, precum: cuscuta (*Cuscuta campestris*), costrei (*Sorghum halepense*), cornuți (*Xanthium strumarium*), ambrozia (*Ambrosia artemisiifolia*), lupoaia (*Orobancha* spp), zărna (*Solanum nigrum*).

Plante toxice/otrăvitoare: *Ambrosia artemisiifolia* (ambrozie), *Aconitum tauricum* (omag), *Adonis vernalis* (rușcuță), *Caltha laeta* (calcea calului), *Conium maculatum* (cucută), *Chelidonium majus* (rostopască), *Equisetum palustre* (coada calului), *Euphorbia cyparissias* (laptele câinelui), *Galega officinalis* (ciumărea), *Gratiola officinalis* (vaninarița)

Fermierii au obligația identificării și combaterii plantelor invazive și a plantelor toxice/otrăvitoare existente pe terenul agricol pe care îl administrează. Referințe: Ghidul fermierului privind condiționalitatea (versiunea în vigoare), sursa: <https://apia.org.ro/materiale-de-informare/>

Tăierea gardurilor vii și a arborilor înseamnă orice tip de tăiere sau intervenție asupra gardurilor vii și a arborilor care ar duce la deteriorarea sau distrugerea locurilor de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice, precum și la perturbarea intenționată a acestora.

Perioada de reproducere și creștere a păsărilor sălbatice — perioada în care o specie de păsări depune ouă, le clocește și își crește puii până când aceștia sunt capabili să zboare. Fără a aduce atingere restricțiilor din planurile de management și regulamentele ariilor naturale protejate, perioada de reproducere și creștere pentru speciile de păsări este 15 martie—31 august, atât în perimetrul ariilor naturale protejate (SCI, SPA), cât și în afara acestora.

Derogare: pentru anul de cerere 2023, la standardul GAEC 8, prima cerință „Procentajul minim din suprafața agricolă dedicat zonelor sau elementelor neproductive la nivel de fermă: cel puțin 4% din terenul arabil la nivel de fermă alocat zonelor și elementelor neproductive, inclusiv terenurilor lăsate pârlăogă, sau cel puțin 7% din terenul arabil la nivel de fermă destinat zonelor și elementelor neproductive, inclusiv terenurilor lăsate pârlăogă, culturilor secundare și/sau culturilor fixatoare de azot, cultivate fără utilizarea de produse de protecție a plantelor, din care 3% reprezintă zone și elemente neproductive, inclusiv terenuri lăsate pârlăogă”, se aplică derogarea prevăzută la art. 1 alin. (1) lit. b) din Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2022/1.317 al Comisiei din 27 iulie 2022 de stabilire a unor derogări de la Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește aplicarea standardelor privind bunele condiții agricole și de mediu ale terenurilor (GAEC) 7 și 8 pentru anul de cerere 2023, referitor la utilizarea în scopul producției a terenului lăsat pârlăogă.

Derogarea vizează exclusiv terenurile lăsate pârlăogă alocate zonelor neproductive, pentru realizarea procentajului minim din suprafața agricolă dedicat zonelor sau elementelor neproductive (prima cerință la GAEC 8) și nu se aplică altor elemente neproductive. Astfel, prin aplicarea derogării, pentru anul de cerere 2023, terenul arabil alocat zonelor neproductive (terenul lăsat pârlăogă) poate fi utilizat pentru culturi agricole destinate producției alimentare, precum: cereale, leguminoase, oleaginoase, culturi proteice, inclusiv plante furajere utilizate prin cosit sau pășunat, cu excepția culturilor de porumb, soia pentru boabe sau specii forestiere cu ciclu scurt de producție [Nota de oportunitate nr. 239.037 din 29.08.2022, notificată Comisiei prin intermediul formularului ISAMM 883].

Respectarea cerințelor GAEC 8 se verifică astfel: cerințele 1.a) și 1.b) se verifică la nivel de exploatarea agricolă; cerințele 2, 3 și 4 se verifică la nivel de parcelă agricolă.

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR	
<p>1. Se interzice schimbarea destinației sau aratul pajiștilor permanente desemnate ca pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic din perimetrul siturilor Natura 2000.</p> <p>2. Lucrările de exploatare și întreținere a pajiștilor permanente din perimetrul siturilor Natura 2000 se efectuează cu respectarea măsurilor de conservare prevăzute în planurile de management ale siturilor sau cu respectarea măsurilor de conservare stabilite de administratorul sitului, până la aprobarea planului de management, conform legislației în vigoare.</p> <p>NOTE: Se consideră <i>pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic</i> din perimetrul siturilor Natura 2000 toate pajiștile permanente din perimetrul siturilor Natura 2000, respectiv pajiștile permanente care constituie habitate naturale a căror conservare necesită declararea siturilor de importanță comunitară, precum și pajiștile permanente care constituie habitate pentru speciile de animale și plante de interes comunitar a căror conservare necesită instituirea siturilor de importanță comunitară, astfel cum sunt prevăzute în legislația națională privind regimul ariilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice. Respectarea cerințelor GAEC 9 se verifică la nivel de parcelă agricolă.</p>	<p>GAEC 9 — Interzicerea conversiei sau aratului pajiștilor permanente desemnate drept pajiști permanente sensibile din punct de vedere ecologic din cadrul siturilor Natura 2000</p> <p>Obiectiv principal: Protejarea habitatelor și a speciilor</p>	
<p>1. Fermierii care desfășoară activități de producție, prelucrare și punere pe piață a alimentelor și a hranei pentru animale au următoarele obligații generale:</p> <p>a) să pună pe piață numai alimente sigure;</p> <p>b) să pună pe piață numai alimente care nu sunt dăunătoare sănătății și care sunt adecvate consumului uman;</p> <p>c) să se asigure că hrana pentru animale nu va fi pusă pe piață sau utilizată în hrană animalelor destinate producției de alimente decât dacă este sigură;</p> <p>d) să respecte măsurile impuse de autoritatea competentă cu privire la punerea pe piață sau la retragerea de pe piață/rechemarea de la consumatori a unui aliment sau a unei hrane pentru animale, în cazul în care există suspiciunea că acel aliment sau aceea hrană pentru animale este nesigur/nesigură;</p> <p>e) să asigure trasabilitatea produselor alimentare, a hranei pentru animale, a animalelor de la care se obțin produse alimentare și a oricărei alte substanțe destinate sau prevăzute a fi încorporată într-un produs alimentar sau în hrana pentru animale, în toate etapele producției, prelucrării și distribuției;</p> <p>f) să păstreze evidența furnizorilor și a produselor pe care le achiziționează în scopuri alimentare sau în scopul hrănirii animalelor, precum și evidența persoanelor către care au fost furnizate alimente/hrana pentru animale, pentru a asigura trasabilitatea acestora;</p> <p>g) să utilizeze în hrana animalelor numai produse care îndeplinesc cerințele legale de siguranță a hranei pentru animale;</p> <p>h) alimentele sau hrana pentru animale introduse pe piață trebuie să fie etichetate sau identificate în mod corespunzător, pentru facilitarea trasabilității lor, prin documentație sau informații adecvate, conform prevederilor legale;</p> <p>i) să informeze autoritatea competentă în cazul în care consideră că produsul alimentar/hrana pentru animale pus/pusă pe piață poate fi dăunător/dăunătoare pentru sănătatea consumatorilor și să ia măsurile necesare pentru a preveni riscurile pentru consumatorul final;</p> <p>j) să pună la dispoziția autorității competente informațiile solicitate în ceea ce privește acțiunile întreprinse pentru evitarea sau reducerea riscului determinat de alimentele/hrana pentru animale pe care le furnizează sau le-au furnizat;</p>	<p>Domeniul: Sănătate publică și sănătatea plantelor</p> <p>Siguranța alimentară</p> <p>SMR 5 — Regulamentul (CE) nr. 178/2002 al Parlamentului European și al Consiliului din 28 ianuarie 2002 de stabilire a principiilor și a cerințelor generale ale legislației alimentare, de instituire a Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară și de stabilire a procedurilor în domeniul siguranței produselor alimentare (JO L 31, 1.2.2002, p. 1): art. 14 și 15, art. 17 alin. (1)¹ și art. 18, 19 și 20</p> <p>¹ Astfel cum au fost puse în aplicare în special prin: — art. 14 din Regulamentul (CE) nr. 470/2009 și anexa la Regulamentul (CE) nr. 37/2010; — Regulamentul (CE) nr. 852/2004: art. 4 alin. (1) și anexa I partea A [titlul II pct. 4 lit. (g), (h) și (j)], pct. 5 lit. (f) și (h) și pct. 6; titlul III pct. 8 lit. (a), (b), (d) și (e), pct. 9 lit. (a) și (c)]; — Regulamentul (CE) nr. 853/2004: art. 3 alin. (1), anexa III secțiunea IX capitolul 1 [titlul I pct. 1 lit. (b), (c), (d) și (e)]; titlul I pct. 2 lit. (a) pct. (i), (ii) și (iii), lit. (b) pct. (i) și (ii), lit. (c); titlul I pct. 3, 4 și 5; titlul II lit. A pct. 1, 2, 3 și 4; titlul II lit. B pct. 1 lit. (a) și (d), pct. 2, pct. 4 lit. (a) și (b)]; anexa III secțiunea X capitolul 1 pct. 1; — Regulamentul (CE) nr. 183/2005: art. 5 alin. (1), (5) și (6), anexa I partea A [titlul I pct. 4 lit. (e) și (g)]; titlul II pct. 2 lit. (a), (b) și (e)] și anexa III (secțiunea intitulată „Hrănirea”, pct. 1 intitulat „Depozitarea”, prima și ultima teză și pct. 2 intitulat „Distribuirea hranei pentru animale”, a treia teză) și — Regulamentul (CE) nr. 396/2005: art. 18</p> <p>Legea nr. 150/2004 privind siguranța alimentelor și a hranei pentru animale, republicată: art. 15—22 Norma sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor privind procedura de înregistrare sanitară veterinară și pentru siguranța alimentelor a activităților de obținere și de vânzare directă și/sau cu amănuntul</p>	

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>k) să ia măsuri adecvate de remediere a neconformităților constatate cu ocazia controalelor oficiale.</p> <p>2. Fermierii cu activități în sectorul produselor alimentare și în domeniul hranei pentru animale iau măsuri, în toate etapele producerii, prelucrării și distribuției din unitatea aflată sub controlul lor, astfel încât produsele alimentare sau hrana pentru animale să satisfacă cerințele legislației alimentare care sunt relevante pentru activitățile lor și verifică îndeplinirea acestor cerințe, după cum urmează:</p> <p>2.1. Fermierii din sectorul alimentar care cresc, colectează sau vânează animale ori care obțin produse primare de origine animală au următoarele obligații:</p> <p>a) să respecte măsurile privind igiena, astfel: (i) să depoziteze și să manipuleze deșeurile și substanțele periculoase astfel încât să prevină contaminarea; (ii) să prevină introducerea și răspândirea bolilor contagioase transmisibile la oameni prin alimente, inclusiv să ia măsuri de precauție la introducerea unor animale noi și să raporteze suspiciunile de focare de boli către autoritatea competentă; (iii) să utilizeze corect aditivii furajeri și produsele medicinale veterinare, în conformitate cu legislația aplicabilă;</p> <p>b) să țină evidențe cu privire la: (i) natura și originea furajelor cu care sunt hrănite animalele; (ii) produsele medicinale veterinare sau alte tratamente administrate animalelor, data administrării și perioadele de așteptare; (iii) rezultatele tuturor analizelor efectuate pe probe prelevate de la animale sau alte probe prelevate pentru stabilirea diagnosticului, care sunt importante pentru sănătatea umană; (iv) orice rapoarte relevante ale verificărilor pe animale sau produse de origine animală.</p> <p>2.2. Fermierii din sectorul alimentar care produc sau recoltează produse vegetale au următoarele obligații:</p> <p>a) să respecte măsurile privind igiena, în special: (i) să depoziteze și să manipuleze deșeurile și substanțele periculoase astfel încât să prevină contaminarea; (ii) să utilizeze corect produsele de protecție a plantelor și biocidele, în conformitate cu legislația aplicabilă;</p> <p>b) să țină evidențe în special cu privire la: (i) orice utilizare a produselor fitofarmaceutice și a biocidelor; (ii) rezultatele tuturor analizelor relevante efectuate pe probe prelevate de la plante sau alte probe, care sunt importante pentru sănătatea umană;</p> <p>c) să asigure spațiile de depozitare împotriva infestării/infestării post recoltă/depozitare cu microorganisme și/sau organisme toxice, vătămătoare și/sau dăunătoare produselor agricole primare sau prelucrate;</p> <p>d) să asigure starea de sănătate a produselor vegetale depozitate prin măsuri de prevenire corespunzătoare.</p> <p>2.3. Fermierii care produc sau, după caz, colectează lapte crud trebuie să respecte următoarele cerințe:</p> <p>2.3.1. Cerințe de sănătate animală care se aplică producției de lapte crud și de colostru:</p> <p>a) laptele crud și colostrul trebuie să provină de la animale: (i) în bună stare de sănătate și care nu prezintă niciun semn de boală care ar putea duce la contaminarea laptelui și, în special, care nu suferă de o infecție a aparatului genital însoțită de scurgeri, de enterită cu diaree și febră sau de o inflamație vizibilă a ugerului; (ii) care nu prezintă nicio rană a ugerului care ar putea altera laptele și colostrul; (iii) cărora nu li s-au administrat substanțe sau produse neautorizate sau animale care nu au făcut obiectul unui tratament ilegal în temeiul Directivei 96/23/CE; (iv) pentru care, în cazul administrării unor produse sau substanțe autorizate, a fost respectată perioada de așteptare prescrisă pentru aceste produse sau substanțe;</p>	<p>a produselor alimentare de origine animală sau nonanimală, precum și a activităților de producție, procesare, depozitare, transport și comercializare a produselor alimentare de origine nonanimală, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 111/2008, cu modificările și completările ulterioare: art. 1, art. 5—10, art. 12 alin. (4), art. 14 alin. (2), art. 15 și 22, art. 25 alin. (5), art. 28 alin. (1) și (2), art. 34 alin. (9), art. 37 și 38, anexele nr. 1 și 9</p> <p>Norma sanitară veterinară privind procedura de autorizare/inregistrare sanitar-veterinară a unităților ce desfășoară activități în domeniul hranei pentru animale și a mijloacelor de transport al hranei pentru animale, prevăzută în anexa nr. 1 la Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 44/2017, cu modificările și completările ulterioare: cap. II, III și anexele nr. 1 și 2</p>

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>b) în ceea ce privește bruceloza, laptele crud și colostrul trebuie să provină de la: (i) vaci sau bivolițe care aparțin unui efectiv care, în sensul Directivei 64/432/CEE, este indemn sau oficial indemn de bruceloză; (ii) oi sau capre care aparțin unei exploatații oficial indemne sau indemne de bruceloză în sensul Directivei 91/68/CEE; sau (iii) femele din alte specii, speciile sensibile la bruceloză, care aparțin unui efectiv controlat în mod regulat pentru această maladie în cadrul unui plan de supraveghere aprobat de autoritatea competentă;</p> <p>c) în ceea ce privește tuberculoza, laptele crud și colostrul trebuie să provină de la: (i) vaci sau bivolițe care aparțin unui efectiv care, în sensul Directivei 64/432/CEE, este indemn sau oficial indemn de bruceloză; sau (ii) femele din alte specii, sensibile la tuberculoză, care aparțin unui efectiv controlat în mod regulat pentru această maladie în cadrul unui plan de supraveghere aprobat de autoritatea competentă. În cazul în care sunt ținute capre împreună cu vaci, caprele trebuie să fie controlate și supuse unor teste de tuberculoză;</p> <p>d) laptele crud care provine de la animale care nu respectă cerințele prevăzute la lit. b) și c) poate fi utilizat cu autorizația autorității competente, asfel: (i) în cazul vacilor sau bivolițelor care nu prezintă o reacție pozitivă la testele de depistare a tuberculozei sau a brucelozei și niciun simptom al acestor boli sau după ce a fost supus unui tratament termic, astfel încât să prezinte o reacție negativă la testul de fosfatază; (ii) în cazul oilor sau caprelor care nu prezintă o reacție pozitivă la testele de depistare a brucelozei sau care au fost vaccinate împotriva brucelozei în cadrul unui program de eradicare aprobat și care nu prezintă niciun simptom al acestei boli, fie pentru fabricarea brânzeturilor cu o durată de maturare de cel puțin două luni, fie după ce a fost supus unui tratament termic, astfel încât să prezinte o reacție negativă la testul de fosfatază; (iii) în cazul femelelor aparținând altor specii care nu prezintă o reacție pozitivă la testele de depistare a tuberculozei sau a brucelozei și niciun simptom al acestor boli, dar care aparțin unui efectiv în care a fost detectată bruceloza sau tuberculoza în urma controalelor menționate la lit. b) și c), în cazul în care sunt supuse unui tratament care să asigure siguranța acestuia;</p> <p>e) laptele crud și colostrul de la un animal care nu respectă cerințele prevăzute la lit. a)—d), și anume orice animal care prezintă individual o reacție pozitivă la testele profactice privind tuberculoza sau bruceloza prevăzute în Directiva 64/432/CEE și în Directiva 91/68/CEE, nu trebuie să fie utilizate pentru consumul uman;</p> <p>f) izolarea animalelor infectate sau suspecte de a fi infectate cu una dintre bolile menționate la lit. a)—c) trebuie să fie eficientă, în scopul evitării oricărui efect nefast asupra laptelui și a colostrului altor animale.</p> <p>2.3.2. Cerințe privind igiena în exploatațiile de producție a laptelui și a colostrului</p> <p>2.3.2.1. Cerințe care se aplică spațiilor și echipamentelor:</p> <p>a) instalațiile de muls și spațiile în care sunt depozitate, manipulate sau răcite laptele și colostrul trebuie să fie situate și construite astfel încât să limiteze riscurile de contaminare a laptelui și a colostrului;</p> <p>b) spațiile destinate depozitării laptelui și a colostrului trebuie să fie protejate de vermină și bine separate de spațiile unde sunt adăpostite animalele și, după caz, să dispună de un echipament de refrigerare corespunzător;</p> <p>c) suprafața echipamentelor care intră în contact cu laptele și colostrul (ustensile, recipiente, cisterne utilizate la muls, colectare și transport) trebuie să fie ușor de curățat și, dacă este necesar, de dezinfectat și bine întreținută. Aceasta impune utilizarea unor materiale netede, lavabile și netoxice. După utilizare, aceste suprafețe trebuie să fie curățate și, dacă este necesar, dezinfectate. După fiecare transport sau fiecare serie de transporturi, atunci când intervalul dintre descărcare și încărcarea următoare este foarte scurt, dar în toate cazurile cel puțin o dată pe zi, este necesar ca recipientele și cisternele utilizate pentru transportul laptelui crud să fie curățate și dezinfectate în mod corespunzător înainte de a fi reutilizate.</p>	

2.3.2.2. Igiena în timpul mulsului, colectării și transportului:

a) mulsul trebuie să fie efectuat în condiții de igienă, asigurând în special: (i) ca, înainte de a începe mulsul, ugerul și părțile adiacente să fie curate; (ii) să fie identificate animalele supuse unui tratament în urma cărora există riscul ca reziduuri de medicamente să treacă în lapte și ca laptele care provine de la aceste animale înainte de încheierea perioadei de așteptare prescrise să nu fie utilizat pentru consumul uman;

b) imediat după muls, laptele și colostrul trebuie să fie depozitate într-un spațiu curat, proiectat și echipat astfel încât să se evite orice contaminare, astfel: (i) laptele trebuie de îndată adus la o temperatură care să nu fie mai mare de 8°C, atunci când este colectat în fiecare zi, și de 6°C, atunci când colectarea nu este efectuată în fiecare zi; (ii) colostrul trebuie de îndată adus și depozitat separat la o temperatură care să nu fie mai mare de 8°C, atunci când este colectat în fiecare zi, și de 6°C, atunci când colectarea nu este efectuată în fiecare zi, sau congelat;

c) fermierii nu sunt obligați să respecte cerințele privind temperatura prevăzute la lit. b) în cazul în care: (i) laptele este tratat în două ore după muls; sau (ii) este necesară o temperatură mai mare din motive tehnologice legate de fabricarea anumitor produse lactate și autoritatea competentă autorizează acest lucru.

2.4. Fermierii din sectorul alimentar care produc ouă și produse din ouă — în ceea ce privește producția de ouă și produse din ouă, în spațiile producătorului și până la vânzarea către cumpărător, ouăle trebuie să fie ținute curate, uscate, ferite de mirosuri străine, protejate eficient contra loviturilor și ferite de acțiunea directă a soarelui.

2.5. Fermierii din sectorul hranei pentru animale care desfășoară activități de producție primară de furaje și alte operațiuni conexe trebuie să respecte următoarele cerințe:

a) cerințe referitoare la igienă: să ia măsuri adecvate, în special pentru: (i) a depozita și manipula individual și în condiții de siguranță deșeurile și substanțele periculoase, în scopul de a evita riscurile de contaminare; (ii) a lua în considerare rezultatele oricărei analize relevante a probelor prelevate din produsele primare sau a altor probe care prezintă importanță pentru siguranța hranei pentru animale;

b) cerințe privind păstrarea evidențelor: să păstreze evidențe, în special privind: (i) orice utilizare de produse fitosanitare și de biocide; (ii) utilizarea de semințe modificate genetic; (iii) sursa și cantitatea fiecărei intrări de hrană pentru animale, precum și destinația și cantitatea fiecărei ieșiri de hrană pentru animale;

c) operatorii din sectorul hranei pentru animale și fermierii își procură și utilizează numai hrană pentru animale provenită de la unități înregistrate și/sau autorizate și trebuie: (i) să depoziteze hrana pentru animale separat de agenții chimici și celelalte produse interzise în hrana pentru animale; (ii) să depoziteze furajele medicamentate separat de cele fără adaos de medicamente destinate unor categorii sau specii de animale diferite, astfel încât să se reducă riscul hrănirii animalelor nevizate; (iii) furajele medicamentate se manipulează separat de cele fără adaos de medicamente, în scopul prevenirii contaminării.

2.6. Fermierii din sectorul produselor alimentare și fermierii cu activitate în domeniul hranei pentru animale se asigură de respectarea prevederilor legale cu privire la reziduuri și contaminanți.

NOTĂ:

Respectarea cerințelor SMR 5 se verifică la nivel de exploatație agricolă.

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>Crescătorii/Proprietarii/Deținătorii animalelor de fermă (animale domestice din speciile bovine, porcine, ovine și caprine, solipede domestice, păsări și iepuri, precum și animale sălbate din aceste specii și rumegătoare sălbate care au fost crescute într-o exploatare) sau animalelor de acvacultură au obligația să cunoască și să respecte următoarele cerințe:</p> <p>a) interdicția privind deținerea de către crescătorii/proprietarii/deținătorii de animale a substanțelor cu efect hormonal sau tireostatic și a substanțelor betaagoniste;</p> <p>b) interdicția privind administrarea de către crescătorii/proprietarii/deținătorii de animale în tratamentul animalelor de fermă a produselor medicinale veterinare ce conțin substanțe interzise (substanțe tireostatice, stilbenele, derivații de stilbene, sărurile și esterii acestora, respectiv 17 betaestradiol și derivații esterificați ai acestuia, precum și produse medicinale veterinare ce conțin substanțe care au acțiune estrogenă, androgenă sau gestagenă, altele decât 17 betaestradiol și derivații esterici ai acestuia);</p> <p>c) administrarea în scopuri terapeutice sau zootehnice a testosteronului, progesteronului și a derivaților acestora, precum și a substanțelor betaagoniste se efectuează numai la animale identificate și numai de către medicul veterinar sau sub responsabilitatea directă a acestuia, care va consemna tratamentul efectuat, inclusiv perioada de așteptare, în registrul de consultații și tratamente;</p> <p>d) să respecte perioada de așteptare specificată în datele înscrise de medicul veterinar care a efectuat tratamentul terapeutic cu substanțe hormonale, tireostatice sau betaagoniste;</p> <p>e) este interzis tratamentul terapeutic cu substanțele hormonale, tireostatice și betaagoniste al animalelor de interes economic și al animalelor de reproducție la sfârșitul vieții reproductive a acestora.</p> <p>NOTĂ: Respectarea cerințelor SMR 6 se verifică la nivelul exploatarei agricole.</p>	<p>SMR 6 — Directiva Consiliului 96/22/CE din 29 aprilie 1996 privind interzicerea utilizării anumitor substanțe cu efect hormonal sau tireostatic și a substanțelor betaagoniste în creșterea animalelor și de abrogare a Directivelor 81/602/CEE, 88/146/CEE și 88/299/CEE și art. 4, 5 și 7</p> <p>Norma sanitară veterinară privind interzicerea utilizării în creșterea animalelor de fermă a unor substanțe cu acțiune hormonală sau tireostatică și a celor betaagoniste, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 199/2006, cu modificările și completările ulterioare: art. 3 lit. a), b), d) și e), art. 4, 5 și 8 și anexele nr. 1—3</p>
<p>Fermierii care prin activitatea lor utilizează produse de protecție a plantelor au următoarele obligații:</p> <p>a) să utilizeze numai produse de protecție a plantelor omologate de Comisia Națională de Omologare a Produselor de Protecție a Plantelor, care se regăsesc în baza de date PEST-EXPERT. Referințe: http://www.madr.ro/ro/fitosanitar;</p> <p>b) să utilizeze produsele de protecție a plantelor numai în scopul pentru care acestea au fost omologate și numai în conformitate cu instrucțiunile de utilizare de pe eticheta produsului;</p> <p>c) să se asigure că produsele de protecție a plantelor cărora le este atribuit cuvântul de avertizare periculos și frazele de pericol corespunzătoare sunt utilizate numai de către persoanele juridice care dețin autorizație pentru utilizarea acestor produse, emisă de oficiul fitosanitar din raza teritorială în care își desfășoară activitatea;</p> <p>d) să păstreze o perioadă de cel puțin 3 ani documentele de evidență contabilă a produselor de protecție a plantelor depozitate și utilizate în exploatare, precum și Registrul de evidență a tratamentelor cu produse de protecție a plantelor.</p> <p>NOTE: Clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor se realizează conform prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.272/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 16 decembrie 2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor, de modificare și de abrogare a Directivei 67/548/CEE și 1999/45/CE, precum și de modificare a Regulamentului (CE) nr. 1.907/2006: anexa 1. Respectarea cerințelor SMR 7 se verifică la nivel de exploatare agricolă.</p>	<p>SMR 7 — Regulamentul (CE) nr. 1.107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117/CEE și 91/414/CEE ale Consiliului (JO L 309, 24.11.2009, p. 1): art. 55 primele două teze</p> <p>Ordonanța Guvernului nr. 4/1995 privind fabricarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în agricultură și silvicultură, aprobată cu modificări prin Legea nr. 85/1995, cu modificările și completările ulterioare: art. 15 și art. 19 alin. (2)</p> <p>Hotărârea Guvernului nr. 1.230/2012 privind stabilirea unor măsuri pentru aplicarea prevederilor Regulamentului (CE) nr. 1.107/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 21 octombrie 2009 privind introducerea pe piață a produselor fitosanitare și de abrogare a Directivelor 79/117 CEE și 91/414/CEE ale Consiliului: art. 3 alin. (1) lit. i)</p>
<p>Produse de protecție a plantelor</p>	

<p>SMR 8 — Directiva 2009/128/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 21 octombrie 2009 de stabilire a unui cadru de acțiune comunitară în vederea utilizării durabile a pesticidelor (JO L 309, 24.11.2009, p. 71):</p> <p>— art. 5 alin. (2) și art. 8 alin. (1)—(5);</p> <p>— art. 12 în ceea ce privește restricțiile referitoare la utilizarea pesticidelor în zonele protejate definite pe baza Directivei 2000/60/CE privind apa și a legislației privind Natura 2000;</p> <p>— art. 13 alin. (1) și (3) în ceea ce privește manipularea și depozitarea pesticidelor și eliminarea resturilor.</p> <p>Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2012 pentru stabilirea cadrului instituțional de acțiune în scopul utilizării durabile a pesticidelor pe teritoriul României, aprobată prin Legea nr. 63/2013, cu modificările și completările ulterioare: art. 5 alin. (1), (4) și (5), art. 8 alin. (1)—(9), art. 12, art. 13 alin. (1)—(3)</p> <p>Ordonanța Guvernului nr. 4/1995 privind fabricarea, comercializarea și utilizarea produselor de uz fitosanitar pentru combaterea bolilor, dăunătorilor și buruienilor în agricultură și silvicultură, aprobată cu modificări prin Legea nr. 85/1995, cu modificările și completările ulterioare: art. 27 lit. e)</p>	<p>Obligațiile fermierilor privind utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor:</p> <p>a) să obțină certificatul de formare profesională dobândit prin instruire privind utilizarea durabilă a produselor de protecție a plantelor, în cazul utilizatorilor profesioniști care au avut o neconformitate identificată în anul anterior în urma controalelor oficiale sau a verificărilor SMR 7 și/sau SMR 8 efectuate în scopul condiționalității;</p> <p>b) să țină evidența verificărilor tehnice efectuate anual, înainte de executarea tratamentelor fitosanitare, la echipamentele de aplicare a produselor de protecție a plantelor;</p> <p>c) să nu efectueze tratamente fitosanitare cu echipamente de aplicare a produselor de protecție a plantelor de uz profesional care au fost respinse în urma inspecției;</p> <p>d) să nu aplice tratamente cu produse de protecție a plantelor în zonele de protecție a resurselor de apă, în zonele de protecție sanitară și ecologică, precum și în alte zone protejate stabilite prin legislația în vigoare;</p> <p>e) să respecte condițiile privind depozitarea, manipularea, diluarea și amestecul produselor înainte de utilizare, manipularea ambalajelor și a deșeurilor de produse de protecție a plantelor, eliminarea amestecurilor din rezervoar rămase după aplicare, curățarea echipamentului utilizat pentru aplicarea produselor, recuperarea sau eliminarea deșeurilor de produse de protecție a plantelor și a ambalajelor acestora în conformitate cu legislația privind deșeurile. Spațiile pentru depozitarea produselor de protecție a plantelor de uz profesional trebuie să fie construite astfel încât să împiedice emisiile accidentale și să respecte normele privind amplasarea, dimensionarea, dotarea și materialele de construcție a depozitelor.</p> <p>NOTE:</p> <p>Obligațiile prevăzute la lit. d) și e) se aplică în concordanță cu dispozițiile relevante din Legea apelor nr. 107/1996, cu modificările și completările ulterioare, și din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2007 privind regimul arilor naturale protejate, conservarea habitatelor naturale, a florei și faunei sălbatice, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 49/2011, cu modificările și completările ulterioare, precum și cu obiectivele și măsurile specifice prevăzute în Planul național de acțiune privind diminuarea riscurilor asociate utilizării produselor de protecție a plantelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 135/2019, referitor la reducerea riscului de contaminare a apelor, solului și aerului, conservarea biodiversității și protecția mediului.</p> <p>Respectarea cerințelor SMR 8 se verifică astfel: cerințele a), b), c) și e) se verifică la nivel de exploatare agricolă; cerința d) se verifică la nivel de parcelă agricolă.</p>
<p>Domeniul: Bunăstarea animalelor</p> <p>Bunăstarea animalelor</p> <p>SMR 9 — Directiva 2008/119/CE a Consiliului din 18 decembrie 2008 de stabilire a normelor minime privind protecția vițelilor (JO L 10, 15.1.2009, p. 7): art. 3 și 4</p> <p>Norma sanitară veterinară ce stabilește standarde minime pentru protecția vițelilor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 72/2005: art. 3 alin. (1) și (2), art. 4 și anexa</p>	<p>Crescătorii/Proprietarii/Deținătorii de animale din specia bovine au obligația să cunoască și să respecte standardele minime pentru protecția vițelilor, după cum urmează:</p> <p>A. Viței nu trebuie ținuti în boxe individuale după vârsta de 8 săptămâni, cu excepția cazului în care un medic veterinar certifică faptul că sănătatea sau comportamentul vițelului necesită ca acesta să fie izolat pentru a fi supus tratamentului. Lățimea boxei individuale pentru un vițel trebuie să fie cel puțin egală cu înălțimea vițelului la greabăn, măsurată în poziție patrupeadă, iar lungimea acesteia trebuie să fie cel puțin egală cu lungimea corpului vițelului, măsurată de la vârful nasului până la marginea caudală a tuberozității ischiatice, înmulțită cu 1,1. Boxele individuale pentru viței, exceptându-le pe cele pentru izolarea animalelor bolnave, trebuie să aibă pereți perforați care să permită vițelilor să aibă contacte vizuale și tactile.</p>

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>B. Pentru viței crescuți în grupuri, spațiul liber alocat și disponibil pentru fiecare vițel trebuie să fie de cel puțin 1,5 m² pentru fiecare vițel cu o greutate vie de până la 150 kg, de cel puțin 1,7 m² pentru fiecare vițel cu greutatea vie între 150 kg și 220 kg și de cel puțin 1,8 m² pentru fiecare vițel cu greutatea vie de 220 kg și peste. Această cerință nu se aplică exploatațiilor cu mai puțin de 6 viței sau vițelor ținute alături de mame în vederea alăptării.</p> <p>C. Fermierii trebuie să asigure următoarele condiții pentru creșterea vițelor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Materialele utilizate pentru construcția adăposturilor pentru cazarea vițelor și, în special, a boxelor și a echipamentului cu care acestea intră în contact trebuie să nu fie dăunătoare și să permită curățenia mecanică, precum și dezinfecția temeinică. 2. Până la elaborarea unor reguli comunitare în acest sens, ce trebuie să fie transpuse în legislația națională, circuitele electrice și echipamentul trebuie să fie instalate în conformitate cu normele naționale în vigoare, pentru a se preveni șocurile electrice. 3. Izolarea, încălzirea și ventilația adăposturilor trebuie să asigure faptul că circulația aerului, nivelul impurităților, temperatura, umiditatea relativă a aerului și concentrațiile de gaze sunt menținute în limite ce nu sunt dăunătoare vițelor. 4. Toate echipamentele automate sau mecanice, indispensabile pentru sănătatea și bunăstarea vițelor, trebuie să fie inspectate cel puțin o dată pe zi. Atunci când se constată defecțiuni, acestea trebuie remediate imediat sau, dacă acest lucru nu este posibil, trebuie să fie luate măsuri corective în vederea protejării sănătății și bunăstării vițelor până la remedierea defecțiunii, în special prin utilizarea metodelor alternative de furajare și de menținere a condițiilor de mediu în limite normale. 5. Atunci când se utilizează un sistem de ventilație artificială, trebuie prevăzute un sistem de rezervă corepunzător care să poată asigura o reînnoire a aerului suficientă pentru a păstra sănătatea și bunăstarea vițelor în eventualitatea unei avarii și un sistem de alarmă care să atenționeze îngrijitorul în caz de apariție a defecțiunilor. Sistemul de alarmă trebuie să fie testat periodic. 6. Viței nu trebuie să fie ținute în întuneric. Pentru a răspunde nevoilor lor fiziologice și etologice trebuie elaborate prevederi care să permită, pentru diferite condiții de climat, un iluminat artificial sau natural corepunzător. În cazul iluminatului artificial, acesta trebuie să funcționeze pentru o perioadă cel puțin echivalentă cu perioada de lumină naturală disponibilă în mod normal între orele 9,00 și 17,00. Trebuie să existe, de asemenea, surse adecvate de iluminat, fixe sau mobile, suficient de puternice pentru a permite o inspecție a vițelor în orice moment. 7. Toți viței ținute în adăposturi trebuie să fie inspectați de către proprietar sau de către persoana responsabilă de animale cel puțin de două ori pe zi. Viței ținute în aer liber trebuie să fie inspectați cel puțin o dată pe zi. Orice vițel suspect de îmbolnăvire sau rănit trebuie să fie tratat corepunzător fără întârziere, iar consultația de către medicul veterinar trebuie să fie efectuată cât mai repede posibil pentru fiecare vițel care nu răspunde la îngrijirea dată de îngrijitor. Atunci când este necesar, viței bolnavi sau răniți trebuie să fie izolați în spații adecvate, cu așternut uscat și confortabil. 8. Adăposturile pentru viței trebuie să fie construite în așa fel încât să permită fiecărui vițel să stea culcat, să se odihnească, să stea în poziție patrupedă și să se lîngă fără dificultate. 9. Viței nu trebuie să fie legați, cu excepția celor cazați în grupuri, care pot fi legați pentru perioade de cel mult o oră pentru hrănire cu lapte sau administrare de substituenți de lapte. Atunci când se folosește legarea vițelor, aceasta nu trebuie să le producă răni. <p>Viței trebuie inspectați cu regularitate, iar mijlocul de legare trebuie ajustat pentru a le asigura confortul. Fiecare mijloc de legare trebuie să fie confecționat în așa fel încât să elimine riscul de strangulare sau rănire și să permită vițelului să se miște, conform prevederilor pct. 8.</p>	

<p>10. Clădirile, boxele, echipamentul și ustensilele folosite pentru viței trebuie să fie curățate temeinic și dezinfectate, pentru a se preveni infecțiile încrucișate sau dezvoltarea organismelor purtătoare de boală. Fecalele, urina și hrana neconsumată sau împrăștiată trebuie să fie îndepărtate ori de câte ori este necesar, pentru a se diminua mirosul și pentru a nu atrage muște sau rozătoare.</p> <p>11. Pardoseala trebuie să fie netedă, dar nealunecoasă, astfel încât să se prevină rănirea vițelilor, și trebuie proiectată astfel încât să nu provoace răniri sau suferințe vițelilor culcați ori în poziție patrupedă. Pardoseala trebuie să fie adecvată pentru mărimea și greutatea vițelilor și să formeze o suprafață rigidă, plană și stabilă. Zona de culcuș trebuie să fie confortabilă, curată și drenată corespunzător și să nu afecteze vițelii în mod nefavorabil. Tuturor vițelilor mai mici de două săptămâni trebuie să li se asigure un așternut corespunzător.</p> <p>12. Tuturor vițelilor trebuie să li se asigure o alimentație corespunzătoare vârstei, greutatei, cerințelor fiziologice și comportamentale ale acestora, pentru asigurarea unei stări de sănătate și bunăstare corespunzătoare. În acest scop hrana vițelilor trebuie să conțină o cantitate suficientă de fier, pentru a se asigura un nivel mediu sanguin de hemoglobină de cel puțin 4,5 mmol/l, și o rație zilnică minimă de furaje fibroase pentru fiecare vițel de peste două săptămâni, cantitatea crescând de la 50 la 250 g/zi pentru vițelii cu vârsta între 8 și 20 de săptămâni. Vițelilor nu trebuie să li se pună botnițe.</p> <p>13. Toți vițelii trebuie să fie hrăniți cel puțin de două ori pe zi. Atunci când vițelii sunt cazați în grupuri și nu sunt furajați <i>ad libitum</i> sau cu un sistem de furajare automat, fiecare vițel trebuie să aibă acces la hrană în același timp cu ceilalți din grupul respectiv.</p> <p>14. Toți vițelii mai mari de două săptămâni trebuie să aibă acces liber la o cantitate suficientă de apă proaspătă sau să fie capabili să își satisfacă nevoile consumului de fluide prin utilizarea altor lichide. În condiții de căldură excesivă sau pentru vițelii care sunt bolnavi, apa proaspătă de băut trebuie să fie asigurată în permanență.</p> <p>15. Echipamentele de furajare și adăpare trebuie să fie proiectate, construite, instalate și întreținute astfel încât să se limiteze pe cât posibil contaminarea hranei și a apei destinate vițelilor.</p> <p>16. Fiecare vițel trebuie să primească colostru de bovine cât mai curând posibil după fătare și, în orice caz, în primele 6 ore de viață.</p>	<p>NOTE:</p> <p>Scopul cerințelor este de a proteja bunăstarea vițelilor (tineret până la vârsta de 6 luni) prin respectarea standardelor minime privind creșterea și îngrijirea acestora. Cerințele se aplică fermierilor care dețin animale din specia bovine (viței), în plus față de cerințele privind bunăstarea animalelor de fermă (SMR 11).</p> <p>Respectarea cerințelor SMR 9 se verifică la nivel de exploatație agricolă.</p>	<p>Crescătorii/Proprietarii/Deținătorii de animale din specia porcine au obligația să cunoască și să respecte standardele minime pentru protecția porcinelor, după cum urmează:</p> <p>1. Toate exploatațile de porcine trebuie să corespundă următoarelor cerințe:</p> <p>a) suprafața liberă de pardoseală disponibilă pentru fiecare purcel întărcat sau purcel în creștere, ținut în grup, cu excepția scrofiștelor după montă și a scroafelor, trebuie să fie de cel puțin: (i) 0,15 m² — pentru purcii cu o greutate vie de până la 10 kg; (ii) 0,20 m² — pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 10 și 20 kg; (iii) 0,30 m² — pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 20 și 30 kg; (iv) 0,40 m² — pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 30 și 50 kg; (v) 0,55 m² — pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 50 și 85 kg; (vi) 0,65 m² — pentru porcii cu o greutate vie cuprinsă între 85 și 110 kg; (vii) 1,00 m² — pentru porcii cu o greutate vie mai mare de 110 kg;</p>
		<p>SMR 10 — Directiva 2008/120/CE a Consiliului din 18 decembrie 2008 de stabilire a normelor minime de protecție a porcilor (JO L 47, 18.2.2009, p. 5); art. 3 și 4</p> <p>Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare: art. 3, art. 4 alin. (1) și anexa</p>

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>b) suprafața liberă totală de pardoseală disponibilă pentru fiecare scrofiță după montă, precum și pentru fiecare scroafă, atunci când scrofițele și/sau scroafele sunt ținute în grup, trebuie să fie de cel puțin 1,64 m², respectiv 2,25 m². Atunci când aceste animale sunt ținute în grupuri mai mici de 6 indivizi, suprafața liberă de pardoseală trebuie să fie mărită cu 10%. Atunci când aceste animale sunt ținute în grupuri de 40 sau mai mulți indivizi, suprafața liberă de pardoseală poate fi redusă cu 10%.</p> <p>2. Suprafața pardoselii trebuie să corespundă următoarelor cerințe:</p> <p>a) pentru scrofițe după montă și scroafe gestante: o parte din suprafața prevăzută la alin. (1) lit. b), egală cu cel puțin 0,95 m² pentru o scrofiță și cel puțin 1,3 m² pentru o scroafă, trebuie să fie pardoseală continuă, solidă, din care maximum 15% să fie rezervate pentru fante de drenaj;</p> <p>b) atunci când sunt utilizate pardoseli din grătare de beton, pentru porcii ținuți în grup: (i) lățimea maximă a fantelor trebuie să fie: 11 mm pentru purcei sugari, 14 mm pentru purcei înțărcați, 18 mm pentru tineret porcin și 20 mm pentru scrofițe după montă și scroafe; (ii) lățimea minimă a barei de grătar trebuie să fie: 50 mm pentru purcei sugari și purcei înțărcați și 80 mm pentru tineret porcin, scrofițe după montă și scroafe.</p> <p>3. Construirea sau montarea de instalații pentru legarea scroafelor și scrofițelor este interzisă. Legarea scroafelor și scrofițelor este interzisă.</p> <p>4. Scroafele și scrofițele trebuie să fie ținute în grupuri, pe parcursul unei perioade începând cu 4 săptămâni după montă și până la o săptămână înainte de data estimată a fătării. Boxa în care este ținut grupul de scroafe trebuie să aibă laturile mai mari de 2,8 m lungime. Când sunt ținuți mai puțin de 6 indivizi într-un grup, boxa respectivă trebuie să aibă laturile mai mari de 2,4 m lungime.</p> <p>5. Prin derogare de la prevederile pct. 4, scroafele și scrofițele crescute în exploataji cu mai puțin de 10 scroafe pot fi ținute individual, în timpul perioadei menționate, cu condiția ca acestea să se poată întoarce cu ușurință în boxele proprii.</p> <p>6. Fără a se aduce atingere prevederilor cuprinse în anexa la norma sanitară veterinară aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, scroafele și scrofițele trebuie să aibă acces permanent la materiale ocupaționale, respectându-se cel puțin cerințele relevante ale anexei menționate anterior.</p> <p>7. Scroafele și scrofițele ținute în grupuri trebuie să fie hrănite utilizându-se un sistem ce asigură fiecărui individ accesul la hrană suficientă, chiar și în situația în care sunt prezenți concurenți pentru hrană.</p> <p>8. Tuturor scroafelor în așteptare și scrofițelor trebuie să li se asigure o cantitate suficientă de hrană de volum sau bogată în fibre, precum și hrană energizantă, pentru a-și satisface foamea și ținând cont de necesitatea de a mesteca a acestora.</p> <p>9. a) Porcii care trebuie să fie ținuți în grupuri și care sunt agresivi în mod special, au fost atacați de alți porci sau sunt bolnavi ori răniți pot fi ținuți temporar în boxe individuale;</p> <p>b) boxa individuală utilizată trebuie să permită animalului să se rotească cu ușurință, dacă acest lucru nu este în contradicție cu recomandarea medicului veterinar.</p> <p>10. Prevederile pct. 1 lit. b), pct. 2, 4, 5, 6 și pct. 9 lit. b) se aplică tuturor exploataților.</p> <p>11. Prevederile pct. 4 nu se aplică exploataților cu mai puțin de 10 scroafe.</p> <p>Condiții generale de creștere a porcilor:</p> <p>În completare la prevederile relevante din anexa la Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005, se aplică următoarele cerințe:</p> <p>1. În partea de clădire în care porcii sunt ținuți în mod continuu trebuie să fie evitate niveluri de zgomot de peste 85 dBA. Trebuie să fie evitat zgomotul constant sau brusc.</p>	

2. Porcii trebuie ținuuți în condiții de iluminat cu o intensitate de cel puțin 40 lucși, pentru o perioadă de minimum 8 ore pe zi.
3. Adăposturile pentru porci trebuie construite astfel încât să permită animalelor:
  - a) să aibă acces la o zonă de odihnă confortabilă din punct de vedere fizic și termic, drenată și curățată corespunzător, și care să permită tuturor animalelor să se odihnească în același timp;
  - b) să se odihnească și să se ridice normal;
  - c) să vadă alți porci. În săptămâna dinaintea datei estimate a fătării și în timpul fătării, scroafele și scrofițele pot fi ținute în afara razei vizuale a congenerelor.
4. Fără a se lua în considerare prevederile art. 3 alin. (6) din Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare, porcii trebuie să aibă acces permanent la o cantitate suficientă de material cum ar fi paie, fân, lemn rumeguș, compost de ciuperci, turbă sau un amestec din acestea care să nu le compromită sănătatea și care să le permită activități adecvate de provocare a curiozității și contactul cu acestea.
5. Pardoseala trebuie să fie netedă, dar nealunecoasă, pentru a se preveni rănirea porcilor și astfel proiectată, construită și menținută încât să nu cauzeze răniri sau suferințe porcilor. Pardoseala trebuie să fie adecvată pentru mărimea și greutatea porcilor și, dacă nu este asigurat așternut, să formeze o suprafață rigidă, plană și stabilă.
6. Toți porcii trebuie să fie hrăniți cel puțin o dată pe zi. Atunci când porcii sunt hrăniți în grupuri și nu *ad libitum* (la discreție) sau printr-un sistem automat de hrănire individuală a animalelor, fiecare porc trebuie să aibă acces la hrană în același timp cu celelalte animale din grup.
7. Toți porcii în vârstă de peste două săptămâni trebuie să aibă acces permanent la o cantitate suficientă de apă proaspătă.
8. Toate procedurile pentru intervențiile efectuate în alte scopuri decât cele de terapie sau de diagnostic sau pentru identificarea porcilor în conformitate cu legislația în domeniu și care determină afectarea ori pierderea sensibilității unei părți a corpului sau alterarea structurii osoase sunt interzise, cu următoarele excepții:
  - a) reducerea uniformă a coștilor porcilor sugari prin pilire sau tăiere, efectuată nu mai târziu de vârsta de 7 zile și lăsând o suprafață intactă și netedă. Coștii vierilor pot fi reduși în lungime, atunci când este necesar, pentru a se preveni rănirea altor animale sau din motive de siguranță;
  - b) tăierea parțială a cozii;
  - c) castrarea porcilor masculi prin alte mijloace decât deșirarea tesuturilor;
  - d) aplicarea inelului nazal numai atunci când animalele sunt ținute în sisteme de creștere în aer liber și în conformitate cu legislația națională.Tăierea coștilor și reducerea coștilor nu trebuie să fie efectuate ca un procedeu de rutină, ci numai atunci când există o dovadă clară că au apărut leziuni ale mameloanelor scroafelor sau ale urechilor și coștilor la ceilalți porci. Înainte de efectuarea acestor proceduri trebuie să fie luate și alte măsuri pentru a se preveni mușcarea cozii și alte vicii, luându-se în considerare mediul și densitatea animalelor. Din acest motiv trebuie să fie schimbate condițiile de mediu și sistemele de management inadecvate. Oricare dintre procedurile descrise anterior trebuie să fie efectuată numai de un medic veterinar sau de o persoană instruită, așa cum este prevăzut la art. 5 din Norma sanitară veterinară care stabilește standarde minime pentru protecția porcinelor, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 202/2006, cu modificările și completările ulterioare, cu experiență în efectuarea tehnicilor în mod practic, cu mijloace corespunzătoare și în condiții igienice. Dacă se practică castrarea sau tăierea coștilor după vârsta de 7 zile, aceasta trebuie efectuată numai sub anestezie și analgezie prelungită și numai de un medic veterinar.

Cerințe obligatorii pentru fermieri	Specificare GAEC/SMR
<p>Dispoziții specifice pentru diferite categorii de porcine:</p> <p>A. Vieri</p> <p>Boxele pentru vieri trebuie construite și situate în așa fel încât să permită acestora să se rotească, să se miroasă, să se audă și să se vadă între ei. Suprafața de pardoseală liberă disponibilă pentru un vier adult trebuie să fie de cel puțin 6 m². Atunci când boxa este folosită și pentru montă naturală, suprafața pardoselii disponibilă pentru un vier adult trebuie să fie de cel puțin 10 m², iar boxa trebuie să nu prezinte niciun obstacol. Această prevedere se aplică tuturor exploatațiilor.</p> <p>B. Scroafe și scrofițe</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Trebuie să fie luate măsuri pentru a se reduce pe cât posibil agresiunea în grup. 2. Dacă este necesar, scrofițele și scroafele gestante trebuie să fie tratate pentru paraziți interni și externi, iar când sunt transferate în spațiile special amenajate pentru fătare acestea sunt spălate pe tot corpul. 3. În săptămâna anterioară datei preconizate a fătării, scroafelor și scrofițelor trebuie să li se repartizeze material adecvat pentru culcuș, în cantitate suficientă, cu excepția cazului în care, din punct de vedere tehnic, nu este fezabil pentru sistemul de evacuare a purinei utilizate în unitate. 4. În spatele scroafelor și scrofițelor trebuie să fie disponibilă o zonă liberă, pentru a facilita fătarea naturală sau asistată. 5. Atunci când scroafele sunt ținute libere, boxele de fătare trebuie să fie prevăzute cu dispozitive de protecție a purceilor, cum ar fi bare despărțitoare pentru fătare. <p>C. Purcei sugari</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. O parte din suprafața totală a pardoselii, suficientă pentru a permite animalelor să se odihnească împreună în același timp, trebuie să fie solidă sau acoperită cu un strat izolator ori cu un așternut din paie sau orice alt material adecvat. 2. Când se utilizează o boxă de fătare, purceii sugari trebuie să aibă suficient spațiu pentru a putea fi alăptați fără dificultate. 3. Purceii nu trebuie să fie înțărcați la mai puțin de 28 de zile, cu excepția cazului în care bunăstarea sau sănătatea femelei ori a purceilor sugari ar fi afectată în mod nefavorabil. Purceii pot fi înțărcați cu până la 7 zile mai devreme, dacă aceștia sunt mutați în adăposturi speciale care sunt depopulate, curățate temeinic și dezinfectate înainte de introducerea unui nou grup și care sunt separate de adăposturile în care sunt ținute scroafele, pentru a se diminua pe cât posibil transmiterea de boli la purceii sugari. <p>D. Purcei înțărcați și tineret porcine</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Atunci când porcii sunt ținuți în grupuri, trebuie să fie luate măsuri pentru a se preveni luptele ce depășesc comportamentul normal. 2. Aceștia trebuie ținuți în grupuri, cu evitarea amestecării purceilor provenind de la scroafe diferite. Dacă purceii care nu sunt familiarizați unul cu altul trebuie să fie amestecați, aceasta trebuie să se facă la o vârstă cât mai fragedă, de preferat înainte de sau cu până la o săptămână după înțarcare. Când porcii sunt amestecați, trebuie să li se asigure posibilitatea de a se feri și a se ascunde unii de alții. 3. Atunci când apar semne de luptă violentă, cauzele trebuie să fie cercetate imediat și trebuie luate măsuri corepunzătoare cum ar fi asigurarea de cantități mari de paie, dacă este posibil, sau alte materiale ocupaționale pentru aceștia. Animalele expuse riscului de a fi agresate sau cele agresive în mod deosebit trebuie să fie ținute separat de grup. 4. Utilizarea de medicamente tranchilizante cu scopul de a se facilita amestecarea trebuie limitată la condiții excepționale și numai după consultarea unui medic veterinar. <p>NOTE:</p> <p>Scopul cerințelor este de a proteja bunăstarea porcinelor prin respectarea standardelor minime privind creșterea și îngrijirea acestora. Cerințele se aplică fermierilor care dețin animale din specia porcine, în plus față de cerințele privind bunăstarea animalelor de fermă (SMR 11).</p> <p>Respectarea cerințelor SMR 10 se verifică la nivel de exploatație agricolă.</p>	

SMR 11 — Directiva 98/58/CE a Consiliului din 20 iulie 1998 privind protecția animalelor de fermă (JO L221, 8.8.1998, p. 23): art. 4

Norma sanitară veterinară privind protecția animalelor de fermă, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005: art. 4 și anexa

Crescătorii/Proprietarii/Deținătorii animalelor de fermă (animale crescute sau deținute în scopuri agricole) au obligația să cunoască și să respecte standardele minime pentru protecția animalelor de fermă, după cum urmează:

Personalul

1. Animalele trebuie să fie îngrijite de personal suficient și care are competența profesională, cunoștințele și aptitudinile corespunzătoare. Inspecțiile
2. Toate animalele ținute în sisteme de creștere în care bunăstarea acestora depinde de îngrijirea umană frecventă trebuie să fie inspectate cel puțin o dată pe zi. Animalele crescute sau ținute în alte sisteme trebuie să fie inspectate la intervale de timp suficiente pentru a se evita orice suferință.
3. Trebuie să fie disponibile surse de iluminat adecvate (fixe sau mobile) pentru a permite o inspecție amănunțită a animalelor în orice moment.
4. Orice animal care pare bolnav sau rănit trebuie să fie îngrijit corespunzător fără întârziere, iar atunci când animalul nu răspunde la aceste îngrijiri, trebuie să se consulte, cât de curând posibil, un medic veterinar. Atunci când este necesar, animalele bolnave sau rănite trebuie să fie izolate în adăposturi adecvate cu așternut uscat și confortabil, după caz.

Ținerea evidențelor

5. Proprietarul sau deținătorul animalelor trebuie să păstreze o evidență a tuturor tratamentelor medicale efectuate și a numărului de animale moarte găsite la fiecare inspecție. Atunci când este necesar ca informații echivalente să fie ținute pentru alte scopuri, acestea vor satisface, de asemenea, scopurile normei sanitare veterinare aprobate prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 75/2005.
6. Aceste evidențe trebuie să fie păstrate pentru o perioadă de cel puțin 3 ani și trebuie să fie puse la dispoziția autorității competente atunci când se efectuează inspecție oficială sau la cerere.

Libertatea de mișcare

7. Libertatea de mișcare a unui animal, având în vedere specia acestuia și în conformitate cu experiența acumulată și cu cunoștințele științifice, nu trebuie să fie îngrădită de o asemenea manieră încât să i se cauzeze acestuia suferințe sau vătămări inutile. Atunci când un animal este legat sau are mișcările limitate permanent ori cu regularitate, trebuie să i se asigure spațiu suficient pentru necesitățile fiziologice și etologice, în conformitate cu experiența acumulată și cu cunoștințele științifice.

Adăposturi și cazare

8. Materialele utilizate pentru construcția adăposturilor și, în special, pentru boxele și echipamentele cu care animalele pot intra în contact nu trebuie să fie dăunătoare pentru animale și trebuie să poată fi curățate și dezinfectate riguros.
9. Adăposturile și accesoriile pentru legarea animalelor trebuie să fie construite și întreținute astfel încât să nu aibă margini ascuțite sau proeminențe care să poată răni animalele.
10. Circulația aerului, nivelul de pulberi, temperatura, umiditatea relativă a aerului și concentrația gazelor trebuie menținute în limite care să nu fie dăunătoare animalelor.
11. Animalele ținute în adăposturi nu trebuie să fie menținute în permanență în întuneric și nici să fie expuse la lumină artificială fără întrerupere pentru un interval de timp corespunzător. Atunci când lumina naturală disponibilă este insuficientă pentru a satisface necesitățile fiziologice și etologice ale animalelor, trebuie să fie asigurat iluminatul artificial corespunzător.

Specificare GAEC/SMR	Cerințe obligatorii pentru fermieri
	<p>Animale ce nu sunt ținute în adăposturi</p> <p>12. Animalelor care nu sunt ținute în adăposturi trebuie, după caz și în măsura posibilităților, să li se asigure protecția necesară împotriva intemperțiilor, animalelor de pradă și riscurilor privind sănătatea lor.</p> <p>Echipamente mecanice sau automate</p> <p>13. Toate echipamentele mecanice sau automate indispensabile pentru sănătatea și bunăstarea animalelor trebuie inspectate cel puțin o dată pe zi. Atunci când se descoperă defecțiuni, acestea trebuie să fie remediate imediat sau, dacă acest lucru nu este posibil, trebuie luate măsuri corespunzătoare pentru protejarea sănătății și bunăstării animalelor.</p> <p>Atunci când sănătatea și bunăstarea animalelor depind de un sistem de ventilație artificială, trebuie să fie elaborate prevederi privind un sistem de rezervă corespunzător care să garanteze reînnoirea suficientă a aerului pentru asigurarea sănătății și bunăstării animalelor în eventualitatea defectării sistemului de bază. De asemenea, trebuie să fie asigurat un sistem de alarmă care să avertizeze în cazul defectării sistemului de ventilație artificială. Sistemul de alarmă trebuie să fie testat cu regularitate.</p> <p>Hrana pentru animale, apa și alte substanțe</p> <p>14. Animalele trebuie să primească o hrană nutritivă, corespunzătoare vârstei și speciei acestora, care să le fie administrată în cantitate suficientă pentru a le menține într-o stare bună de sănătate și pentru a le satisface necesitățile nutritive. Niciun animal nu trebuie să fie hrănit sau adăpat într-un mod care să producă suferințe ori vătămări inutile, iar hrana sau lichidele nu trebuie să conțină nicio substanță ce ar putea produce suferințe sau vătămări inutile.</p> <p>15. Toate animalele trebuie să aibă acces la hrană la intervale de timp corespunzătoare necesităților lor fiziologice.</p> <p>16. Toate animalele trebuie să aibă acces la o sursă de apă adecvată sau să își poată satisface necesarul de lichide prin alte mijloace.</p> <p>17. Instalațiile de furajare și adăpare trebuie să fie proiectate, construite și amplasate astfel încât să fie reduce la minimum riscul de contaminare a hranei și a apei și efectele dăunătoare ale competiției dintre animale.</p> <p>18. Cu excepția substanțelor administrate în scopuri terapeutice, profilactice sau în scopul unui tratament zootehnic astfel cum este definit la art. 1 alin. (2) lit. c) din Norma sanitară veterinară privind interzicerea utilizării în creșterea animalelor de fermă a unor substanțe cu acțiune hormonală sau tireostatică și a celor betaagoniste, aprobată prin Ordinul președintelui Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor nr. 199/2006, cu modificările și completările ulterioare, ce transpune în legislația națională Directiva 96/22/CE, animalelor nu trebuie să li se administreze nicio altă substanță, cu excepția cazului în care s-a demonstrat, prin studii științifice de bunăstare a animalelor sau în baza experienței acumulate, că efectul substanței respective nu este dăunător sănătății sau bunăstării animalelor.</p> <p>Mutilări</p> <p>19. Până la adoptarea unor prevederi specifice cu privire la mutilări, în conformitate cu cerințele Uniunii Europene și fără a se aduce atingere Directivei 91/630/CEE, trebuie să se aplice prevederile naționale relevante, în conformitate cu regulile generale ale tratatului.</p>

Metode de creștere

20. Nu trebuie să fie practicate creșterea sau metodele de creștere naturale ori artificiale ce provoacă sau ar putea cauza suferințe ori vătămări oricăruia dintre animalele implicate. Această prevedere nu trebuie să împiedice utilizarea anumitor metode ce pot produce suferințe sau vătămări minime ori momentane sau care ar putea necesita intervenții ce nu ar produce afectări de lungă durată, atunci când acestea sunt permise de prevederile naționale.

21. Niciun animal nu trebuie să fie ținut pentru scopuri de fermă, cu excepția cazului în care este de așteptat în mod rezonabil că, pe baza genotipului și fenotipului, poate fi ținut fără efecte nefavorabile asupra sănătății sau bunăstării lui.

NOTE:

Scopul cerințelor este de a proteja bunăstarea animalelor de fermă prin respectarea standardelor minime privind creșterea și îngrijirea acestora. Cerințele se aplică fermierilor care dețin animale de fermă, din orice specie, crescute în scopuri agricole (bovine, ovine, caprine, păsări, porci, viței, animale de blană, alte animale de fermă). Respectarea cerințelor SMR 11 se verifică la nivel de exploatație agricolă.

ACTE ALE AUTORITĂȚII DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

AUTORITATEA DE SUPRAVEGHERE FINANCIARĂ

NORMĂ**pentru modificarea Normei nr. 7/2007 privind prospectul schemei de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 26/2007**

În conformitate cu prevederile art. 11—13, art. 15, 16 și ale art. 86 alin. (1) din Legea nr. 411/2004 privind fondurile de pensii administrate privat, republicată, cu modificările și completările ulterioare,

în baza prevederilor art. VI, art. VIII alin. (2), art. IX și ale art. X din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 174/2022 pentru modificarea unor acte normative în domeniul pensiilor private,

în temeiul prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) și d), art. 3 alin. (1) lit. b), art. 5 lit. c), art. 6 alin. (1) și (2) și ale art. 7 alin. (2) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 93/2012 privind înființarea, organizarea și funcționarea Autorității de Supraveghere Financiară, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 113/2013, cu modificările și completările ulterioare, în urma deliberărilor Consiliului Autorității de Supraveghere Financiară din ședința din 15 februarie 2023,

Autoritatea de Supraveghere Financiară emite prezenta normă.

Art. I. — Norma nr. 7/2007 privind prospectul schemei de pensii private, aprobată prin Hotărârea Comisiei de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private nr. 26/2007, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 223 din 2 aprilie 2007, cu modificările și completările ulterioare, se modifică după cum urmează:

1. La articolul 4 punctul 2, litera o) se modifică și va avea următorul cuprins:

„o) nivelul comisionului de administrare suportat din activul total, precum și cuantumul taxei de audit;”

2. La articolul 4¹ punctul 2, litera l) se modifică și va avea următorul cuprins:

„l) nivelul comisionului de administrare suportat din activul total, precum și cuantumul taxei de audit;”

3. Articolul 20 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 20. — Nerespectarea dispozițiilor cuprinse în prezenta normă se sancționează în conformitate cu prevederile legislației în vigoare, respectiv art. 140, 140¹, 140², art. 141 alin. (1) lit. a), g), j) și k) și alin. (2)—(13), precum și art. 142 și 143 din Lege.”

4. La anexa nr. 1, articolul 4 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 4. — Pentru administrarea fondului de pensii, administratorul va reține un comision de administrare care se

constituie prin deducerea unui procent din activul total al fondului de pensii administrat privat, dar nu mai mult de 0,07% pe lună, astfel: 0,02% pe lună dacă rata de rentabilitate a fondului este sub nivelul ratei inflației; 0,03% pe lună dacă rata de rentabilitate a fondului este cu până la un punct procentual peste rata inflației; 0,04% pe lună dacă rata de rentabilitate a fondului este cu până la două puncte procentuale peste rata inflației; 0,05% pe lună dacă rata de rentabilitate a fondului este cu până la 3 puncte procentuale peste rata inflației, 0,06% pe lună dacă rata de rentabilitate a fondului este cu până la 4 puncte procentuale peste rata inflației; 0,07% pe lună dacă rata de rentabilitate a fondului este peste 4 puncte procentuale peste rata inflației.”

5. La anexa nr. 1, articolul 5 se modifică și va avea următorul cuprins:

„Art. 5. — Metoda de calcul și de percepere a comisionului este ..... ”

6. În tot cuprinsul normei, denumirile „Comisia de Supraveghere a Sistemului de Pensii Private”, respectiv „Comisia” se înlocuiesc cu denumirile „Autoritatea de Supraveghere Financiară”, respectiv „A.S.F.”.

Art. II. — Prezenta normă se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I, și intră în vigoare la data publicării.

Președintele Autorității de Supraveghere Financiară,
Nicu Marcu

București, 17 februarie 2023.
Nr. 7.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro/brp/>

5 948493 464624